

Kuki, Nárcisz és Párolt Galóca is pályázott...

(Egy 1969-es címerpályázatról a 4. oldalon.)

A moszkvai maffia működő fiai

(Írásunk az 5. oldalon.)

FunDÁTUM

Felesztrojka

A kommunista pártoknak tulajdonképpen nem áll érdekében a forradalom, de egyáltalán nem a forradalom végigvitele. Ezt bizonyítja a történelem a nagy októberitől számítva a magyar októberiig. A '17-es oroszországi forradalom sokkal inkább hasonlít egy puccs keretében véghezvitt hatalomátvitelhez, semmint ahhoz a nemes megtisztulási folyamathoz, amit egy igazi revolúció vihara eredményez. Kivált az olyané, amelyik a szocialista jelzót is magának tulajdonítja. Ma már tudott, hogy az újonnan alakult Szovjetunióban a legkegyetlenebb cárokat is megfőlöző szörnyű embernyomortó és -irtó totalitárius állam jött létre, amely a birodalomra a csinovnyikok, a bürokraták cári időkben kialakult hatalmas apparátusát, és azt szocialista törkélyre fejlesztette. Fenntartotta a legsötétebb feudáliszmus intézményét, a szakrális uralkodót, ki maga mellett vidéki kiskirályok teljhatalmú sokaságát engedélyezte, kik istenként urai voltak (voltak?) életnek-halálnak. Mindezt barbár módon tetézve egy temetetlen holtat tettek az imádat központjába.

Bár Lenin figyelmeztetett a nagyorosz nacionalizmus veszélyeire, az ifjú szovjet államnak hatalmasul megnőtt imperialista étvágya. Ma is ülök a gyomrát az emészthetetlen falatok. Nem részletezem tovább a jegyeket, csak még annyit: mindezt exportálta is a Szovjetunió — például a szocialista országokba. Most viszont importál tőlük, tőlünk. Forradalmat. Ma már egyre többször hallani: csendes forradalom, hála istennek, vértelen forradalom zajlik a szocialista országokban. Elsősorban is a lengyeleknél és harmadik hazánkban. Ebben a demokratizáló, tisztító forradalomban részt vesznek a kommunisták is, csak hogy a folyamatok bizonyos pontján óhatatlanul szembetalálják magukat önmagukkal. Így volt ez '56-ban is. Néhány feudálisztikus intézmény (személyi kultusz, beszolgáltatás stb.) megszüntetése, illetve korlátozása után megállították a forradalmi folyamatokat (vérbé fojtották), így szükségképpen ellenforradalmárokká váltak. A gazdasági, társadalmi, erkölcsi fejlődés döntő momentumainak megvalósítása elé feltornyozták konzervideológiájukat, mik nem voltak elegendőek, ezért — jó marxisták lévén — Engelshez folyamodtak, aki olyasmit mondott, hogy akinek elfogynak, vagy nem elég súlyosak szellemi, gondolati érvei, az nyúl az erőszak eszközához. Nyúltak.

Ma is teljesen tisztán és világosan látszik: a kommunisták a forradalmi úton haladva már szembetalálkoztak önmagukkal, méghozzá több ponton is. Ideológiai zavarukat nem említem. Belső ügyük. De az már külső, mindenkit érintő ügy, hogy a gyarmati függőség szálait nem tudják eltépni. Azokat a függőségeket, amelyek eddig is eredményezték és okozták a szocialista társadalmak leépülését. A lengyelek esetének láttán jött a sürgős intelem: a hadügy, belügy, külügy tárcája kommunisztáé lehet csak. Nem mondhatók fel a bénító, nyomortó szerződések sem. (Csak melleleg említem, Petőfiék is hasonló kényszeredettségek ellen harcoltak, idestova másfél évszázada.) A Szovjetunió sem tud megbirkózni nemzetiségi ügyeivel, de azok mellett is van még sok-sok kérdőjel. De nem tud megenni a huszadik század emberéhez és a nagy hatalmi voltához méltatlan gyarmati rendszer nélkül sem.

Rendeteg paradoxona van a kommunista világnak. Egyik ezek közül égetően mai. Lehetetlen olyan forradalmat vívni, melyben kiderül, hogy a forradalmárnak saját magát kell elmozdítania a fejlődés útjából. Márpedig most így van. Ezért várható a forradalmi folyamatok leállítása, várható félmegoldások, féleredmények születése. Szóval, fejlesztrojka.

Czakó Sándor

Halál vagy haladás

A tusa apparátusa

„Peresztrojka: változni vagy meghalni” címmel a Buenos Aires-i El Cronista Comercial exkluzív interjú közölt Aganbegjan Abel professzorral, a neves szovjet közgazdással. Szerinte a szocializmusnak piacgazdaságként kell működnie és nyitottnak a Nyugattal szemben. „Nincs más választásunk a válság leküzdésére, hiszen a hiánygazdálkodás időzített bomba” — jelentette ki. Mindehhez fel kell számolni a bürokratikus centralizmust, az önkényes gazdaságirányítási módszereket. Be kell vezetniük a hasonbérleti, a részvénytársasági és az árvezérségi rendszert. Önszabályozó, demokratikus, önmagát igazgató gazdaságot akarnak kialakítani, hogy az egyén szabadságot élvezzen és ösztönözve érezze magát arra, hogy képességeinek legjavát adja a társadalomnak. A gazdasági érdek a legfőbb hajtóerő, de a peresztrojka nem visszatérés a kapitalizmushoz, hanem a „még több szocializmust” jelszó, a szocializmus lenini értelmezését jelenti: a szocialista gazdaság pluralista gazdaság, vegyesgazdálkodás, különféle tulajdonformák társadalma. A kapitalizmus és a szocializmus egyaránt közeledik egymáshoz. Amott például komoly eredményeket értek el az egyén társadalmi védelme, az ingyenes oktatás, az egészségügy és a nyugdíjrendszer terén.

Aganbegjan szerint nem importál kell felszámolni a fogyasztási javakban mutatkozó hiányt, hiszen az adósságállomány így is meghaladja az ötven milliárd dollárt.

Közölte, hogy a reformmal és a decentralizálással szemben az apparátus feje ki a legnagyobb ellenállást. Azt kell presbe fogni fentről és lentől. A jelenlegi gazdasági vezetők egyetlen dologban érdekeltek: hatalmuk átmentésében. A retrográd erőktől nyugdíjazással, kényszernyugdíjazással és funkciójukból való eltávolítással akarnak megszabadulni. A professzor szerint az említett 2,2 milliós apparátust már sikerült 600 ezer fővel csökkenteni, s további két éven belül szeretnék letornázní létszámát 50-60 százalékra.

Simó Endre (Buenos Aires)

MTI-PRESS

Vadászszakmány—nemcsak vadászoknak

Morfondírozgatók, csak a jéghegy csúcsát látva

És mennyi lehetett volna a nettó árbevétel?

Most már így, utólag nincs is jelentősége a dolognak. Már magam is csak mosolygok rajta. Ennek ellenére mégis leírom a kis történetet, majd azután megmagyarázom, miért. Néhány nappal ezelőtt fölragasztottam vásároltam Pécsen az egyik „csemegében”. Háromféléből kértem, mire az eladó látva, hogy „jó vevővel” van dolga, dicséretesen ajánlgatni kezdett a többi finomságból is. Kínált a zöldségesből, egy valamilyen májásból, majd felém mutatott

egy igen gusztusos szalámszerűséget. Már majdnem bólintottam, amikor kimondta: vadászszalámi. A megnevezés olyan ellenérzést váltott ki belőlem, hogy még a gyomrom is összerándult.

E szalámit korábban is ismertem, biztosan vettem is belőle jónéhányszor. De amúgy föl sem tűnt. Legfeljebb csak a finom íze. Most meg? Ideges vagyok tőle? Igen... A magyarázat az, hogy hetek óta foglalkozom a vadászattal, annak

vadhajtásaival, visszasságai- val, a vadászkerécsőt sértő magatartási formákkal, az etikátlansággal, a törvénytlen kivüliséggel, az immorális, exhibicionista vadászok lelkiület(lenség)ével. Hát ezért a gyomorgörcs és a tünődés, vajon ezután törölöm szótáramból a vadászkaland, a vadászknuny- hó, a vadászkesz, a vadászkalap, a vadászmező, a vadászpuska, a vadászrepülőgép, a vadász-

folytatás a 3. oldalon

Prága (au)gusztusa ellen

A Televíziós Dolgozók Szakszervezetének elnöksége levelet juttatott el a Csehszlovák Szocialista Köztársaság nagykövetségéhez, amelyben tiltakoznak az ellen, hogy a Magyar Televízió tudósítói au-

gusztus 21-én a prágai Vencel téren akadályozták feladatuk teljesítésében, velük szemben a hatóságok brutális kényszert alkalmaztak, korlátozták személyes szabadságukat. A TVDSZ levelében kifejti, hogy

a Magyar Televízió dolgozóit több évtizedes barátság és tartalmas együttműködés fűzi a cseh és a szlovák televíziós kollégákhoz. Biznak abban, hogy a tömegkommunikációs közlés szabadsága a jövőben mindenütt érvényesülni fog, és az augusztus 21-én történtek sem Csehszlovákiában, sem Magyarországon nem fognak megisméltódní. Ebben számítanak a csehszlovák kollégák szolidaritására.

*

A Pallas Lap- és Könyvkiadó, valamint a Népszava Lap- és Könyvkiadó Vállalat 1989. augusztus 22-én megtartott MSZMP kongresszusi küldöttválasztó értekezletén mély felháborodással értesültünk arról, hogy a csehszlovák hatóságok augusztus 21-én Prágában munkája végzésében akadályozták négy magyar újságíró; letartóztatták és kihallgatták őket. Közöttük volt Pataki Gábor, a Képes 7 fotóriportere is. Ezúton is tiltakozunk a helsinki egyezmény megsértése és a kollégáinkkal szemben alkalmazott indokolatlanul durva, tájékoztatásellenes bánásmód miatt.

(OS)

Dobozolt konzervgondok

Az év első hét hónapjában nem mindenben az elképzelések szerint alakult a magyar konzervexport, és az év további részében is nagy erőfeszítésekre lesz szükség ahhoz, hogy a gyárak által feldolgozott áruk maradéktalanul vevőre találjanak. A vártnál is nagyobb gondot az okozza, hogy a Szovjetunió az idén az államközi szerződésben korábban rögzített 20 százalékkal kevesebb élelmiszert vesz át, holott éppen a Szovjetunió volt évtizedekig a magyar élelmiszergazdaság termékeinek legnagyobb felvevője. Az így kiesett mennyiség jó részére a kereskedelem másutt nem talál vevőt. Július végéig a rubelészámolású piacokon a zöldségkonzervekből 200 ezer tonnát értékesítettek, 33 ezer tonnával kevesebbet, mint a múlt év hasonló időszakában. Gyümölcskonzervekből 80 ezer tonna talált vevőre ezen a piacon, 14 ezer tonnával kevesebb, mint tavaly július végéig. Az értékesítés föllendítésére a központi szervek az úgynevezett bartel-típusú kereskedelmi formáció alkalmazását is ajánlották, ami azt jelenti, hogy a magyar áruért ellentétként külföldi terméket fogadhatnak el. Ez azonban még csak igen kis részben valósul meg a gyakorlatban.

Az év első hét hónapjában némileg sikeresebbnek bizonyultak a konvertibilis piacon

tett erőfeszítések, ám ezek nem pótolták a kiesést. Zöldségkonzervekből az előző év hasonló időszakához hasonlóan 56 ezer tonna jutott el erre a piacra; míg gyümölcskonzervekből 46 ezer tonnát értékesítettek a vállalatok, csaknem kétszer annyit, mint 1988 azonos időszakában. Az utóbbi részsikert elsősorban az új piacok felfedezése hozta. Először értékesítettek nagyobb mennyiségű konzervált zöldborsót Ausztráliában, és az iparág különféle termékeit először fogyaszthaták a japán, az egyesült államokbeli, a szingapúri, a hongkongi és az indonéziai vásárlók.

A konzervgyárak értékesítési nehézségeire az illetékes érdekvédelmi szervezet, az Élelmiszeripari Dolgozók Szakszervezete időben felhívta az érintettek figyelmét. Mint Balogh Károlyné főtitkár elmondta, a szovjet piac jelentős visszaesése, a rubelészámolású export támogatásának részbeni megvonása, valamint a hazai és a külföldi beszállók elmozdítása a konzervgyárak egy részét nehéz helyzetbe hozta. Rósa László, az ÉDOSZ konzervipari szakágazati bizottságának tagja, a Szegedi Konzervgyár igazgatója szerint a gond onnan ered, hogy a termelés nem gazdaságos a 25 százalékos hitelkamat miatt. A konzervexport

további helyzetét kritikusként mondta. Ami a külföldi értékesítés lehetőségét illeti, az igen felemás lett azáltal, hogy létrejött a többszorosított értékesítés. Ugyanis az az engedély, hogy a vállalatok maguk exportálhassanak, legfeljebb 4-5 év múlva hozza meg gyümölcsöt, mivel a konzervgyárak a néhány személyes kereskedelmi szakembereikkel általában képtelenek felvenni a versenyt a specializált kereskedelmi szervezetekkel. Ily módon az a csaknem 200 ezer tonna konzervtermék nehezen talál vevőre, amely jórészt az államközi export meghiúsulása miatt marad. A szegedi gyárak és más húsos, zöldséges készleteket előállító üzemeknek ezeken túl hátrányt jelent, hogy ezen a nyáron a kedvezőtlen időjárás miatt uborkából a tavalyi mennyiségnek legfeljebb a 20, paprikából a 30 és paradicsomból mintegy az 50 százalékát tudják felvásárolni.

A Debreceni Tartósítóipari Kombinát vezérigazgató-helyettese, Végh Csaba szerint megpróbálkoztak a Szovjetunióban az úgynevezett bartel-típusú üzletkötéssel, ám gyakran a bürokratikus ügyintézés, máskor pedig a magyar és a szovjet vállalatok közötti sikertelen áruellenértékelés miatt akad el a jónak ígérkező árucserés üzlet létrejötte.

Pezsgő nélkül is megy?

A racionálás eredménye

A gazdasági változások elválaszthatatlanok a politikaiaktól. Bár a felismerés nem újszerű, a látványos eredmények még váratnak magukra. Ezért öröndetes a Tm-i Népbolt Vállalatnak az a lépése, amit egy új műszaki áruház megteremtésével Bonyhádon tett. Bozó Jánosné — az áruház igazgatónőjétől — tudom meg az alábbiakat.

— Vállalatunk egy saját tulajdonában lévő épületet (közismert nevén a régi Bank) újított fel és alakított át. Egy fedél alá rendezte három korábbi üzletét, így azok bérleti díját is felszámolhatta. Emellett műemlékvédelmi, városkép-szépítési segítséget is nyújtott

egyben. Az új áruház, a beruházási költségek megtérülése után (9 millióba került) a korábbiaknál gazdaságosabban üzemeltethető. Nagyon lényeges, hogy javultak a vásárlási körülmények, a dolgozók munkakörülményeivel párhuzamosan. Korszerű szociális blokkot alakítottunk ki, s ahol csak módunkban állt, a fizikai munkát is kiváltottuk. Éves forgalmi tervünk 100 millió Ft. Ez napi 350—400 ezer Ft-ot jelent.

— *Két hete nyitottak. Milyen volt az indulás?*

— Az első két hét forgalma napi átlagban elérte a 400 ezret. Ez biztatóan mutatja, hogy a tervezett forgalmat elérhetjük. Így áruház-

zunk meghaladja forgalmával a korábbi három üzlet forgalmának (SIC!) másfélszeresét! Persze, a régi jól hatékonyabb beszerzési tevékenységet kell folytatnunk, s vevőinket még udvariasabban, családiasabban kell fogadnunk, kiszolgáljunk.

— *Hallomásból tudom, hogy ez Önöknél igen példászerű. Sőt! Ön a nyitás napján pezsgővel fogadta az első vevőket, igen jó visszhangot kelte ezzel. Engedje meg, hogy a bennem motozó kísértőket is kiengeszteljem. Pezsgő nélkül nem megy?*

— De. Hála istennek, s persze eddigi munkánknak is az elmúlt két hét bizonyította, hogy igen. Csak kuriózumként említem meg. A nyitánapos forgalom (júl. 27-i) egymillió 10 ezer forint volt.

— *Gratulálók.*

— bayer —

Éreztem, hogy itthon vagyok

A minap a kicsit bővebb lére eresztett fizetés, no és biztosan a kánikula is elhalványította amúgy nem rossz emlékezőtehetségemet.

— *Fiúk — mondom a gyerekeknek —, ma nem kenünk szendvicseket, nem csomagolunk üdítőt sem, a strand éttermében eszünk, mégpedig nagykanállal! Irány a strand!*

A gyerekek még hisznek, legalábbis az anyjuknak, dél felé, hogy el ne játszom a bizalmat, érthetően teljesítenem kellett. A ritka pillanatok tiszteletével felverte elindultunk a kiszemelt strand étterme felé, s aztán ott nagyfityekkel helyet is foglaltunk. A sült hagyma illata a gyerekekben a türelmetlenséget, bennem a nyálérválasztást indította el. A tényekkel egyensúlyozó és a kanyaroknál ügyesen bedőlő pincéret figyeltem felnőttes türelemmel, hisz én már évek hosszú sora óta tudom, hogy az idei szezonra nem tudtak kellően felkészülni... Gyanítottam hát, hogy nem fognak ránk rontani, hogy mit szeretnék. Húsz perc után már azon morfondíroztam, hogy a magyar vendég-

látó mennyire nem okoz sok fejtörést: látja a vendéget és kész...

Miközben így elfoglaltam magam, a mellettünk lévő asztalhoz németek érkeztek. Láss csudát, az eddig inkognitóban bujdosó pincér előkerült, sőt, mi az, hogy előkerült(!), fölvette a rendelésüket és percek alatt teljesítette. No, ez már felbosszantott.

— *Uram, — pattantam föl immár étvágytalanul — gondolja, hogy mi meg itt a gyerekekkel buszra várunk?*

— *Várjanak a sorukra, kérem, láthatja, hogy külföldieknek szolgálók föl...*

Láttuk. Én, örült, meg azt hittem, hogy ezen már túl vagyunk. Hát nem, ezen sem.

— *Köszönjük, hogy megnézhetjük!... Gyerekek, fiúk, még vastag is hiába voltam, mi majd Németországba megyünk, ha enni is akarunk!*

Hát ennyit az önhibámon kívül csorbult szavahihetőségemről, meg az ún. fejlődésbe vetett hitemről...

TE

Ruhe nyugodt választás?

Főtitkártitkok az NSZK-ban

A kancellár most is megtartotta szavát. Az európai parlamenti választások utánra azt ígérte, hogy az ügyeket keményen kezben, pártbeli hírlátóit pedig jól ráncba szedi. És pontosan így történt. Kohl magabiztosan és napbamítottan érkezett vissza szabadságáról, és nyomban politikai útdobpergésnek ható bejelentéssel kezdte meg a választási harc toborzóját: immáron az 1990. decemberi országos szavazásra való felkészülés jegyében kiadta az útját Heiner Geisslernek, a CDU 59 éves főtitkárának, és helyére Volker Ruhét, az uniópártok parlamenti csoportjának eddig főként külpolitikával foglalkozó 46 éves elnökhelyettesét jelölte ki.

A kancellár és CDU-elnök sajtóértekezleten a világ legteremtésesebb dolgaként azt hozta fel a váratlanul bejelentett személycsere indokának, hogy a demokráciákban mindennél fontosabb gondoskodni a kideremesült vezetőik ifjabbakkal való utánpótlásáról. Volker Ruhe valóban megfelel a nemzedékváltáshoz a pártban fűzött elvárásoknak: nemcsak viszonylag fiatal, hanem pokolian tehetséges analitikus elme, simultékony pragmatikus, aki a színpadok mögött számos jelentős megbízatást teljesített Kohl számára, főként leszerelési, így rakétafelszámolási ügyekben. Otthonosan mozog Washingtonban, de jól ismerik a keleten, például Lengyelországban és a Szovjetunióban is. Pártja és — lehet mondani — az ország egyik legképzettebb kül-

és biztonságpolitikai szakértője, eredeti hivatására nézve angol-német szakos tanár. Kétségtelenül jó megjelenésű is, kiváló nyilatkozó a tévében, s ennek a választási kampányban semmiképpen sem elhanyagolható a jelentősége. Bonnban köztudott azonban, hogy az utóbbi időben elnök és főtitkár utóbb már nem fért meg olyan jól egymással, mint hosszú együttműködésük korábbi szakaszaiban.

Ennek pedig az a magyarázata, hogy Geissler távlati kérdésekben mind jobban önállósította magát, s nemigen hajlott főnökének szavára. A jezsuita neveltetésű és úgyszintén ragyogó koponyának számító Geissler jelentős reformokért küzdött a CDU-ban: a nagyobb mérvű nyitáért olyan fiatal választók irányában, akik manapság inkább a CDU-tól balra adják le szavazataikat.

Geissler igen érzékeny volt a szociális kérdések iránt, és a társadalmi igazságosság kérdésében némelyek szerint már pártpolitikusként is katolikus egyházának szigorú és radikális szociális tanításait követte. Nyitott, az idegenek befogadására is alkalmas, egyszerűen több kultúra integrálására képes társadalom lebegett a szeme előtt egy olyan korszakban, amikor a politikai színpadla jobboldaláról mind hangsúlyosabb vádaskodások hallhatók külföldiek, menedékkérők, áttelepülők, vendégmunkások beengedése ellen.

És valahol itt keresendő a vele szembeni kifogások gyökere. Geissler nagyon is szétfejtette a hagyományos konzervatív kereteket, s rosszul mérte fel tervezett reformjainak hatását pártja vele szemben értetlen konzervatív-kispolgári elemeire. Márpedig részben éppen ebből a körből származnak azok, akik már nem találva eszményképüket a balra is nyitni kezdő, középutas néppártban, és szavazataikat a jobboldali köztársaságiakra adták. Geissler vörös posztó lett saját pártja jobboldala szemében.

A kancellár elég gyorsan felismerte ezt a veszélyt. S már a választók esetleges további lemorzsolódásától való félelem vezette Kohl akkor is, amikor óvatosan, feltűnés nélkül némileg visszashorította a reformszárny képviselőit, s legutóbbi kormányátalakításakor engedett a bajor CSU tárcáigényeinek. A jelszó most az, hogy vissza kell hódítani a választókat ettől a párttól: a kancellár határozottan állítja: amíg ő a kancellár, a CDU-ban nem lesz irányváltás, s az új főtitkár, Volker Ruhe maga is a pártközép embere. Ám az is egyértelmű, hogy a volt főtitkár a CDU-ban ellenzéki zászlót bont az elnök ellen, s ezért vannak, akik amondók: Geissler menesztését a kancellár még keserűen megbánhatja.

Flesch István (Bonn), MTI-Panorama

Jövőbe lött követünk: ugat, nevet, zenél

Most a szondaposta száll

Ükunokáink sem fogják látni...

A tenger áramlataira bízott, palackba zárt üzeneteket néhány órára partra mossa a dagály. A Föld kozmikus palackpostájának viszont jó esélye van arra, hogy az idők végezetéig sodródjon a semmi óceánjában, s valószínűleg túléli anyabolygóját is — így jellemezte a híres amerikai csillagász, Carl Sagan a Voyager 2. űrszondát, amely csütörtökön, a Neptunusz mellett — csillagászati léptékekkel mérve annak közvetlen szomszédságában, a felhőfelszíntől alig 5 ezer kilométerre — elhaladva befejezi missziójának 12 évig tartó, aktív szakaszát, és a Naprendszeren túli végtelen felé veszi útját.

Az egytonnás, ezüstös burkolatú szonda hétfőn hajtotta végre utolsó önálló manőverét, amikor néhány pillanatra bekapcsolta hajtóművét.

Ez két következménnyel járt: a lökés a Naprendszer utolsó óriásbolygója felé lendítette a Voyagert, emellett óránként 1,7 kilométerrel növelte addig is csaknem 70 ezer kilométeres sebességét. Az amerikai űrkutatási hivatal mérései szerint a kutatóegység a pályamódosítás pillanatában csaknem 4,5 milliárd kilométerre volt Földünkötől. A távolságot jól jellemzi: a szonda fénysebességgel haladó jeleinek is több mint négy órára van szük-

ségük ahhoz, hogy elérjék a földi irányítóközpont antennáit.

Az eddig megtett út azonban csupán a kezdeti néhány lépése annak az odüsszeiának, amely a Voyager előtt áll. Pályájából kiszámítható: egymilliárd éven belül nem lehet számítani arra, hogy idegen naprendszer közvetlen térségébe érjen, de ahhoz is 40 ezer esztendő kell várni, hogy viszonylagos közelségben — 1,65 fényévnnyire — haladjon el egy „szomszédos” csillag a Ross 248 jelű égitest mellett. Ekkor az emberiség már rég nem fog tudni semmit robotküldöttéről, amelynek üzemanyaga csupán még 28 évre elegendő. Addig a szakemberek azt várják, hogy a szonda újabb és újabb adatokat sugároz vissza a Földre.

A Voyager 2. tulajdonképpen csütörtöktől válik az ember igazi kozmikus követévé: a Neptunusz tüzetes vizsgálatát véget ér az óriásbolygók kutatási programja. A tudósok, úgy tűnik, optimista emberfajta: a szonda karakterében arannyal futtatott rézhanglemez üdvözli majd a kozmoszbeli megtalálót, aki remélhetőleg tudja majd kezelni a mellékelt lejtőszót is...

Az üzenet anyagát tudományos alapossággal állította

össze Carl Sagan csoportja. A „Föld hangjai” címet viselő összeállítás békés, nyugodt Föld- és emberiség-képet fest esetleges hallgatóságának: nem szól fegyverekről, pusztulásról, beteségről és bűnről. — Úgy döntöttünk, hogy a legrosszabb tulajdonságaink leírását nem küldjük át az egész Univerzumban — mondta Jon Lomberg, annak a csoportnak a vezetője, amelyik összeállította a hanganyagot kísérő 118 fotót. Hallható viszont az üzenetben gyermekfűrés, kutyaugatás, nevetés, üdvözöl 55 nyelven és 90 percnyi muzsika, amelyben Mozart Varázsfuvolájától a zaire-i pigmeusok és az ausztráliai bennszülöttek énekén át Chuck Berry „Johnny B. Goode”-jének fergeteges gitárszólojójáig sok mindenből szerepel részlet. Szól emellett a még ismeretlen hallgatóhoz Kurt Waldheim, aki a felbocsátás idején — 1977-ben — az ENSZ főtitkára volt, és Jimmy Carter, az Egyesült Államok akkori elnöke.

Mindezek célja a tudósok szerint nem több és nem kevesebb, mint az, hogy egy esetleg létező idegen civilizáció meg tudhassa: hogyan is élt valaha egy másik civilizáció egy másik bolygón az idő és tér homályos távolában. Hogy megtudja-e valaha is — ezt valószínűleg mi nem fogjuk megtudni soha. (MTI-Panorama)

Kertész Róbert

Morfondírozgatok, csak a jéghegy csúcsát látva

És mennyi lehetett volna a nettó árbevétel?

folytás az 1. oldalról

kutya, a vadászszék, a vadászterület, a vadásztársaság, a vadászakasztély, a vadászszólyom, no és a vadászszalámi, vagy a vadászszalámi szavakat? Dehogy. Erről szó nincs. Mondom, már mosolygok a kis történeten, de bevallom, e szavak különös hatással vannak rám. Mintha új, pejoratív értelmet kaptak volna.

Pedig — jutnak eszembe Bozóki László szavai — csak a jéghegy csúcsát látom, a vadászszalámi kapcsolatos dolgoknak csak töredékét ismerhetem meg. Erre mondom: „Te jószág é! Mi minden történhetett még meg?” Nem a naivitás szól most belőlem, hanem az őszinte döbbenet, talán a hitetlenkedés is. Mert ugye, emlékeznek, hogy eddig is annyi, de annyi konkrét esetet sorakoztattam föl, annyi, de annyi tény sikerről kinyomoznom. És mégis...? Majd eszembe jutnak dr. Magyar Károly, a tehetséges állatorvos szavai is, aki szerint mindenkinek más szintű a félelme. S egy más struktúrában megszólalnak majd a tanúk. Úgy hiszem, tényleg igaz van Magyar doktornak. Mert ahogyan olykor a szék határozta (határozta) meg a tudatot, így lehet ez a félelemmel is. Csak hogy az arány fordított.

Minél nagyobb, minél bárszonyosabb a szék, annál kisebb a félelem.

És az én félelmem? Mert mostanában többször megkérdeztek tőlem:

— És te nem félsz? Nem lesz bajod abból, hogy ezeket a „vadászszákmányokat” megírod?

Úgy hiszem, hogy az én félelmem nem központi kérdés. Bár elő-előfordul. De kizárólag alkalmasszerűen és konkrétan. Egy-egy telefonhívás, vagy egy-egy... No, de ez nem tartozik ide. Annál inkább sem, mert én nem névtelenül telefonálok, cikkeimet mindig aláírom, beszélgetőpartnereim is készséggel adják nevüket.

S ha már a nevekkel tartunk, egyszerűen nem értem, hogy annak idején „nagy vadászaink” miért álnéven lótták a vadat, illetve a lónaplóba miért nem a saját nevük került? Miért íratta Rákosi Mátyás rendszeresen azt be, hogy Nagy László? De vannak még névtelen vadászokra lövöldözget, csak úgy, általában. Hogy ennek mi értelme van, nem tudom. S megint Magyar doktorra hivatkozom, aki azt mondja, hogy a bűnösöket nevük nyilvánosságára hozatalával morálisan meg kell büntetni.

Ugye, arra is emlékeznek, hogy azt is mondta a legutóbbi részben dr. Magyar Károly, hogy ebben a dzsungelben úgy lehet csak továbbjutni, ha az

ember igen erősen kapaszkodik az elkapott indába, s azt nem engedni el, azon vezeti magát. Úgyhogy szorosan fogom az indát, s az araszolgatás közben van időm a miniszter levelének további részein tündönni. Azt írta, „Úgy gondolom, hogy a vadászterületek bekerítésének szakmai indoklásáról hosszasan lehetne vitatkozni. (Kár, hogy nem vitatkoztam!) — A szerző.) Igaz, hogy a kerítés megépítésekor Gyulajon rendkívül nagy volt az elhullás, és ez komoly veszteséget okozott a gazdaságnak, de az is igaz, hogy mindezek ellenére a gazdaság kimagasló eredményeket tud felmutatni. 1988-ban pl. a vadgazdálkodásból származó nettó árbevétele közel 76 millió

forint volt...” Kár, hogy ezt írta. Mégpedig két dolog miatt kár. Az egyik: hogy az általa említett esztendőnél jóval tíz évvel korábban pusztultak a dákok igen nagy számban Gyulajon. Tehát az akkori példa többet, sokkal többet mondott volna az olvasóknak. A másik: szívesebben hallottunk volna arról, hogy mennyi lehetett volna(!) a nettó árbevétel.

Arról is szívesen olvastunk volna őszinte sorokat a miniszteri levélből, hogy azzal a bizonyos nettó árbevétellel mi történt? Pontosabban a gazdaságok hova és mennyit adóztak? Mert azt már sikerült kideríteni, hogy a magas beosztásúak egy-egy (és nagyon sok, renge-

Ki elől futtok jövődó trófeák?

teg) érmes vad kilövéséért nem fizettek, mert ezek a dolgok másképpen voltak elrendezve. „Ezek nem személyi térítési” dolgok voltak. Ez kormány-vadászterület volt, amit egy központi kassza menedzselte. Ez úgy létesült, hogy az erdő- és vadgazdaság ugyanúgy adózott, mint minden más gazdaság — a központi alapba. Azonban ezen adóterhek egy része alapot képezett ezeknek a vadászatoknak a finanszírozására.”

Ezt én egyszerűen nem értem. S ezt meg is mondtam Deák Istvánnak, a Gyulaji Erdő- és Vadgazdaság igazgatójának. Szóval föl nem tudom fogni, hogy az említett adó miért nem került a többihez hasonlóan a közös „nagykalapba”? „Azért, mert a négy erdő- és vadgazdaság elbírálását így határozták meg, és a finanszírozás forrását így találták meg. Vagyis a saját magunk által termelt jövedelemforrásokból áramoltattak vissza.”

Eszembe nem jut mindezen tovább morfondírozgatni, mert akkor még kiderülne, hogy e logikát képtelen vagyok követni. Legfeljebb azon tündököm, hogy én, mint a nép egy tagja, vajon mit is mondanék akkor, amikor velem óhajtanák megvitálni a vadászati törvénytervezetet, melyet várhatóan még ez év végén megtárgyal az Országgyűlés. Pedig én igazán előnyös helyzetben vagyok a nép sok más tagjával szemben, hiszen már látom a jéghegy csúcsát. S mit mondanék? Az is valami. De a társadalmi vitában — mert jó magyar szokás szerint átesve a ló másik oldalára — ezt is megtárgyalják a kívülálló, sőt, voksolnak is. Fogalmam sincs, mire tenném le a garasomat!

Azt hiszem, ez már valami-féle szakmai ártalom. Persze, újságíróra gondolok, ám némileg vadászokkal spékelve.

Ugyanis a garasokról a trófeák eladása jut eszembe. Mert előkelőségeink a trófeákat — hiszen volt belőle sokuknak mászsaszám — eladták garasért. Nem tették szép nagy lakásuk falára, pedig szép lakásuk és faluk volt (van) bőven. Csak-hogy nem akkora, hogy ráferne az a rengeteg trófea, mit magukénak tudhatnak. Így azok eszmei értéküket veszítve kilóra kerültek elárúsításra — garasokért. Persze, sok kicsi sokra megy... Es ment is. És persze busás haszon származott a nettó árbevétel visszaáramoltatásának következményeként magántőkév változott trófeák eladásából... Ugye, érthető, amit írtam? Vagy talán belezavarodtam ebbe a kuszaságba? Ha igen, akkor elnézést kérek az olvasóktól!

S most pedig — lehet, hogy ez a sorozat végére kíváncsina! — megköszönöm az olvasóknak a sok-sok telefonhívást és a leveleket, amiket e témával kapcsolatban juttattak el hozzám. Köszönöm a biztatást, a bátorításgomra vonatkozó elismeréseket, s például azt a mondatot, hogy „Szívós akaratra utal és dicséretre méltó az a birkozás, amelyet Ön a témában egyes nyilatkozókkal, illetve inkább nem nyilatkozókkal folytat...” Egy másik levélíró pedig arra hívta fel a figyelmet, hogy Vallus Gábor, a MÉM vadászattal foglalkozó munkatársainak egyik vezetője — készséggel és igen korrektül nyilatkozott egyik írásunkban, „a MAVOSZ szakfelügyelője, és a MAVOSZ elnökének, Vallus Pálnak a fia”. Lehet, hogy ez is egy összefonódás? A dzsungelben az indáknál ez így szokás. Miért csodálkoznánk?

(Várjuk az Olvasót a legközelebbi vadászatonkra is!)

V. Horváth Mária

A közönségért meg kell küzdeni

Évadnyitó társulati ülés Pécsen

Lengyel György igazgató nyilatkozott a Dátumnak

Halottakra emlékezve kezdte idei évadnyitó társulati ülést a Pécsi Nemzeti Színház. Simon István ügyvezető igazgató bevezetője, köszöntője után a Mecseki Érbányászati Vállalat ötös számú bányáuzemének képviselője, Vincze Ferenc, a kollektíva névadóját adta volna át az általuk arra legértelmesebbnek tartott színművésznek. Helyette Sipos László — a tragikus hirtelenséggel elhunyt fiatal színművész — özvegye vette át a kintintést.

Lengyel György igazgató is a régiekre emlékezve kezdte évadnyitó beszédét. Szólt a nyárelői évadzáró óta elhunyt Katona Ferencről, aki nyolc évig, és Nógrádi Róbertől, aki huszonöt évig igazgatta a Pécsi Nemzeti Színházat. A résztvevők néma felállással tisztelegtek az elhunyt egykori direktorok emléke előtt, majd a jelenlegi igazgató a színház mai helyzetéről, nehézségeiről és hivatásáról beszélt. Végezetül bemutatta a társulat új tagjait. A most kezdődő évadban a Pécsi Nemzeti Színház tagjai lettek Borkó György (Kolozsvárról), Besenczi Árpád, Fillár István, Horváth Valéria, Karcag Ferenc, Oláh Zsuzsa, Pilincsek József, Szabó Sipos Barnabás és Vincze Gábor Péter színművészek, Buzás Aida és Nádi Frigyes magánénekesek, Rubin Péter énekári tag, valamint Kővári László, Bazsó Gabriella, Békési Mária és Szűcs Ágnes táncművészek. Végezetül

Lengyel György a társadalmi művészeti tanács létrehozásáról tájékoztatta a megjelenteket.

Simon István ügyvezető igazgató a nagyszínházban folyó felújítási munkák helyzetéről szólt, majd dr. Molnár Zoltán, Pécs város tanácselnöke köszöntötte a színház művészeit, biztosítva őket a tanács vezetés maxikális támogatásáról.

Az évadnyitó társulati ülés követően Lengyel György igazgató nyilatkozott a Dátumnak.

— Sokféle rekordot mondhat magának a Pécsi Nemzeti Színház és ezek között azt is, hogy az ország legnehezebb helyzetben lévő színháza...

— Maradjunk abban, hogy a legnehezebb helyzetűek között vagyunk, hisz jelenleg színházépületünk sincs. A stúdió- és a szobaszínház, ahol előadásokat tarthatunk, az a két nézőtér is csak a nagyszínház befogadóképességének egyharmada. Három éve folyik a felújítás, azóta a nagyszínházban nem tartottunk előadást.

— Ilyen helyzet a legtöbb esetben a társulat szétszűlléséhez vezet. Pécsen is bekövetkezett ez?

— Csökkent társulatunk létszáma, de ezt nem nevezném szétszűllésnek. A legtöbb művész ragaszkodik a színházhoz,

ragaszkodik Pécshez. Tény, hogy a színház zárásakor a prózai társulatnak 45 tagja volt és most ez a szám az újonnan jöttekkel is csak harmincnolc. Viszont az a fejlesztés, létszámnövekedés, amiről az ülésen beszámolhattam a város bizalmát, a kulturális élet irányítóinak segítő szándékát bizonyítja. Véleményem szerint még egy jelentős létszámfejlésztéssel eljuthatunk oda, hogy megfeleljünk annak a várakozásnak, melyet Pécs város és a déldunántúli régió színház-szerető közönsége tőlünk remél.

— A támogatásról szólva eszembe jut a tavaszi huzavona, amikor jelentős támogatáscsökkentésről, a színház társulatainak létét veszélyeztető esetleges döntésekről hallottunk. Megnyerték a csatát?

— Nem mi, a közvélemény. A nyilvánosságnak köszönhetjük, hogy akkor nem tudták életbe léptetni azokat a korlátozásokat, amelyek kultúraellenesek, művelődéspolitikai törekvéseink visszafordítását jelentették volna. Szerencsére mellénk állt a sajtó, a közvélemény, nem engedték, hogy a korlátozó lépéseket az arra illetékesek megtegyék. Ha a tavaszihoz hasonló helyzet újra előfordulna, azt hiszem, újra a nyilvánosság eszközéhez nyúlva a nagyközönség segítségét kérném.

— A társulati ülésen szólt a színház helyzetéről, jelenlegi

küldetéséről. Kérem, nyilatkozzon erről a Dátum olvasóinak.

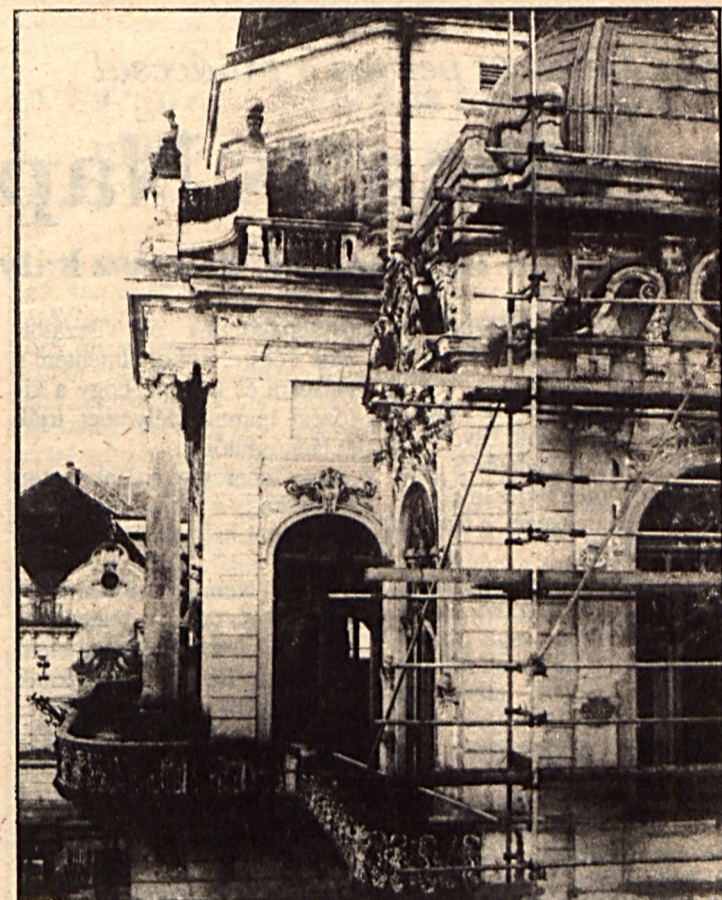
— A színház szerepe, helyzete mindig is különleges volt. Nincs ideje a történelmi események megemlézésére, későbbi feldolgozására, mert mindig a mához szól. A történelmi darabok is aktualizálva az adott társadalomnak, a jelenhez szólnak. Különösen nehéz feladat ez olyan változó korban, amiben most élünk. Ugyanakkor napjainkat a televízió a filmforgalmazás jóvoltából elárasztja a szennyirodalom, az értéktelen fércművek áradata. Ezekkel szemben, igényes drámákkal, színpadi művekkel fellépni, a legszebb hivatásunk lehet.

— Ehhez szabad kezét kapta?

— A mi színházunk az első, amelynek műsortervét nem kell egyeztetnie semmilyen hivatalos fórummal, a tanács művelődési osztályával, vagy egyebekkel. Egyszemélyi felelősséget vezettek be a kinevezésemmel. A műsorpolitikáért, a színház minden ügyéért az igazgató a felelős. Nálunk az igazgatótanács tagjait sem a városi, vagy megyei tanács nevezte ki, hanem mi választottuk meg.

— Milyen művekkel kezdi idei évadját a színház?

— A Stúdió- és Szobaszínházban kilenc műsort terveztünk a következő évadra. Szakonyi Károly Mennyei kávéháza mellett bemutatjuk Koestler Sötétség délben című művének színpadi adaptációját, Orton: Kulcslyukon át című komédiáját, Pinter: A gondnok című groteszk játékát, egy pécsi szerző, Sárosi István A vég kez-

dete című drámáját, Genet Cselédek című művét, Ugo Betti: Büntény a kecskeszigetenjét és Steinbeck Egerek és emberek című népszerű színművét. Egy új balettbemutató is tervezünk Fodor Antal koreográfiájára.

Hogy mi jut ebből nekünk, Dunántúlon élő színházrajongóknak, arról Simon István ügyvezető igazgató beszélt. Mint elmondotta, a színház vezetése fontosnak, meghatározónak tartja a tájékoztatást. Nemcsak a más településeken élők számára jó a kivitt elő-

dás, hanem a színház művészei számára is fontos a más közegben való megmérés. Ezért mennek szívesen más városokba, településekre előadást tartani.

— Mekkora az a kör, ahol a színház mozogni tud?

— Tulajdonképpen nincsenek határai. Felléptünk már Szombathelyen, Budapesten és természetesen külföldön is. Mindenholra elmegyünk, ahol hívnak és ahol a technikai lehetőségek lehetővé teszik a színház fellépését.

Tamási János
fotó: P. Vercse Agnes

Avagy: Helytörténeti sírjunk vagy nevezzünk egy 1969-es kisvárosi címerpályázat ürügyén

Előszó (helyett)
Címerlázban ég az ország.
Tanulni mindenkor
s mindenkitől lehet.

I. A pályázat

Ezerkilencszázhatvankilenc tavaszán — éppen két évteze — különböző párt, állami felhatalos fülesekkel, felsőbbégek által kiszivárogtatott értesülésekből (ezek fölsorolása itt most fölösleges!) már sejteni, tudni lehet, hogy D. Az Elnöki Tanács paternalista gondoskodásából, kegyes kegyelméből nagyközségi település-státusát hamarosan városra cseréli, cserélheti. A községi tanács vezetése e jelentős településmetamorfózissal együttjáró fontos feladatoként kezeli azon munkálkodását — mivel régi történelmi címereinket s címeinket az 1947. évi IV. törvény eltörölteti intézkedett —, a leendő város újabb, szocializmusbeli címere megszülessen.

A Községi Tanács VB. március 10-én nyilvános pályázatot hirdet még két társkiíró, a Tm. Idegenforgalmi Hivatal Sz. és az Általános Értékesítő és Fogyasztási Szövetkezet D. közreműködésével. A három oldalas stencilezett pályázati felhívást elsősorban a megyei (de egyes déldunántúli, sőt országos) sajtóorgánumban és a pécsi rádióban juttatja el az érdeklődőkhöz, a nagyközönséghez. Ennek a pályázati felhív-

vásnak egy példánya — várható elégséges részvételt, a sikert biztosítandó — még Budapestre, az Iparművészeti Főiskola Igazgatóságához is eljut, kérve az igazgatót: „A hallgatók pályázati bizottsági szíveskedjen.” A pályázati felhívás — a kiírók sajátos cégbeli érdekeit tükrözve — tartalmában s formai jegyeiben egymástól teljesen elütő, éppen ezért egymást agyonütő feladat megoldására szólít fel:

„D. címere — Tervezendő a helységnek kb. 3 szín felhasználásával egy olyan címer, mely kifejezésre juttatja a múlt megbecsült emlékeit, a jelen fejlődés és a jövő perspektíváját is. Méret: 42x30 cm fehér íven kb. 20x20 cm címer.

I. díj; a) 3500,— Ft, mely magában foglalja a legyártás és sokszorosítás jogának megváltását is, b) a pályázó külön honorárium mellett megbízást kap a címer nagyméretű reprezentatív kivitelezésére, amennyiben a teljesítést biztosítani tudja saját személyében. Ezért a pályázattal kérjük javasolni a kivitelezés formáját, módját is. c) az alább meghirdetett új D-ért jelvény adományozása.

II. díj; 2000,— Ft. III. díj; 1000,— Ft.

D-ért emlékjelvény — Tervezendő olyan jelvény, amely adományozandó lesz D-ért politikai, társadalmi, gazdasági, sport és kulturális téren kimagaslóan sokat tevékenykedő személyeknek munkájuk, er-

kölcsi megbecsülése jeléül. A jelvény, mely kb. 3 színt használjon, tartalmazza azt a társadalom és gazdaságépítést, mely hazánkban, ezen belül községünkben folyik. Méret: 30x21 cm fehér íven kb. 12x15 cm jelvény (jelölendő a három szín is).

I. díj; a) 1500,— Ft (mely magában foglalja a legyártás és sokszorosítás jogának megváltását is), b) a legyártott első jelvény adományozása.

II. díj; 1000,— Ft. III. díj; 500,— Ft.

Bőröndcímke — Tervezendő olyan több színű, az idegenforgalomban szokásos bőröndcímke, mely feliratos vagy figurális formában kihangsúlyozza D-t. Mérete: 30x21cm fehér íven kb. 30x10 cm címke (jelölendő a javasolt kivitelezési méretarány).

I. díj; 3 db. a) 500,— Ft, mely magában foglalja a sokszorosítás jogának megváltását is, b) az új D-ért jelvény első adományozása.

II. díj; 200,— Ft. III. díj; 100,— Ft.

Szállodai és éttermi embléma — az épülőben lévő szövetkezeti szálló és étterem emblémája tervezendő, mely alkalmas különböző méretű szalvéták, koraláték lapokra, evőeszközök és egyéb tárgyak jelölésére. A pályázati rajz mellett kérjük javaslatot felhasználására, területet, formát is megjelölni. Javaslatot lehet tenni a szálló és étterem elnevezésére is. Méret: 30x21 cm

fehér íven kb. 10x10 cm embléma, jelölendő a javasolt kivitelezési arány is.

I. díj; — 3 db a) 500—500,— Ft, mely magában foglalja a sokszorosítás jogának megváltását is, b) az új D-ért jelvény első adományozása.

II. díj; 200,— Ft. III. díj; 100,— Ft.

A pályázat minden témában jelíges.

Beküldési határidő: 1969. május 10.

A díjazott és a legjobb munkából május 17-én a Máv. Műv. Házban nyolc napig nyitva tartó kiállítás rendezünk, a kiállítás zárásakor a közönség díja is kiosztásra kerül.

A pályázatot kiírók naívan jószándékú célkitűzését nem vitatva, egy dologban súlyosan tévedtek: a pályázat *öszvérjellegének* dolgában. A város címerének megalkotását, újraalkotását egy jelvény (még ha kiütközésre szánt is az), egy bőröndcímke s méginkább egy szállodai és éttermi embléma, sraláték és szalvéta monogramjának megtervezésével együttesen kiírni, a közöttük lévő lényeges tartalmi és formai követelményeket összemossa feloldani, nem lett volna szabad.

A pályázat ezzel a város legfőbb jelképhordozóját a bőröndcímke, a szállodai s éttermi embléma rangnélküli szimbólumszintjére degradálja. Arról nem is beszélve, a település város címerének elsőkénti s külön megalkotásával motívumaiban esetlegesen felhasznál-

ható, adaptálható lett volna a másik három feladathoz is.

II. A pályázatok

A pályázatot meghirdetők zsűrije a határidő utáni második napon, május 12-én összeül, hogy a pályázatra beérkezett — meglepően nagy számú — művet értékelje. A pályázatok száma minden bizonnyal elégedettséggel tölti el a bírálóbizottságot. A leendő város címerére 42 munka, a jelvényre 17 elképzelés, a bőröndcímke 24 tervezet s a hotel emlékéjára és étlapjára pedig 53, mindösszesen tehát 136 pályamunka startolhat a bírálók dicsőséget s némi anyagot osztó helyezéseire. A város címer esetében — vélhetően — az első díjjal járó azon legrangosabb jutalomért is, ami az alkotó nevének a városdátumban való fennmaradását jelenti, jelentheti. A kérdés csak az; a *minőség* jelenlétének aránya az igen jelentős *mennyiségi összetevőben* mekkora? — Erdemes ezért a pályázatok néhány szociográfikus adatát (a választott jelíget, a pályázók lakhelyét és foglalkozását) áttekinteni;

A zsűrizés jegyzőkönyvének gondos felsorolásában a város címerére beérkezett pályamunkák között találkozunk a Duo, Eszem, Pons Sociorum, Csomópont, Zeusz, Fényesség, Víztorny, Oleg, Orgona, Vadvirág, Attila, Mansuetina, MCCCXIII, 1969, 6841, 66919 jelíggel egyszer-egyszer, a Gólyavár, Nárcisz, Vasút, D., Csanak jelíggel többször is. A jelvény 17 pályaműve nagyjából a címerre beküldött munkák jelíggel egyezik, tehát ebben a témában majd megegyezően azonos személyek pályáznak. Újat — új pályázót is — csak a Fluxus, Háfiz jelige jelent. A bőröndcímke pályáza-

ton is fölfedezhetjük a címerpályázat jelígeinek zömét, itt új szín a Békenapja (tíz jelentkezésével!), a Barabás és a Kakusz fölbukkanása hoz. A hotel embléma és étlapterv félszázánál is több pályázója részben a már említett jelígeken túl ilyenekkel is titkosítja munkáját mint a Töltött tsülök, Május 7, Babikins, Párolt Galóca, Kuki, Drága Bakterut, Koffer és Sorompó. A pályázók választott jelígeire tekintve nem csoda, ha még ma is ambivalens érzések és gondolatok kerítik hatalmába az embert.

A jegyzőkönyvhöz csatolt „Pályázók és Pályázataik” külön kimutatás igazolja, hogy a négy téma százharminchat pályázatot tulajdonképpen 19 pályázó nyújtja be. Egy pályázó átlagban tehát 7 munkával is szerepel a pályázaton. Ugyancsak ez a kimutatás tanúsítja; Budapestről hét, D-ról hat, Szekszárdról öt és Bonyhádról egy a pályázó. A fővárosi pályázók közül négyen iparművészeti-félfőiskolások (a mindig kevés főiskolai ösztöndíj kiegészítése reményében!), hárman pesti középhivatali tisztviselők, a hat d-i között tanácsis és pártmunkások mellett egyetlen hozzáértő művész (faragó ugyan), a szekszárdiak között tervező vállalatnál, tanácsnál és nyomdában dolgozó, Bonyhádról ismét egy profi (grafikus művész) a pályázó. Május közepén a sikerükben reménykedők ilyen társadalmi s szakmai összetételű csapattal várják a témákban más-más felállítást zsűri pártatlan és igazságos döntését.

folytatjuk
Simon Károly

Egy életem át perben a tanáccsal

Rózsa és Napsugár

Egy maszek cukrász kálváriája

A lángost nem főzik,
hanem sütik

Sajnos, 1960 nekünk nagyon szomorú évünk volt. Elvették a Rózst. Ott maradtam 3 gyerekkel és még édesanyám is meghalt, a segítséget, a támaszt is elvesztettem.

— Ekkor mihez kezdett?

Mivel a vendéglátó a saját cukrászdánkban nem tartott rám igényt, a lakásunk minden szobáját kiadtam albérletbe. Az uram fizetése sajnos nem volt elég a 3 gyerek nevelésére. Kérelmeket nyújtottam be mindenhová, hogy valahol valamit újakezdhessek. 1962-ben azt tanácsolta nekem valaki, hogy próbálkozzak a Balatonon. Kérjek egy kifóziós engedélyt. Így is lett. Az engedély mellé még 10 000 forint kezdőötletet is adtak. Balatonszemesen béreltem helyiséget a 2 nyári hónapra, felszerelést, edényeket ott-honról vittem. Hamarosan rájöttem azonban, hogy ez a kifózés nem nagyon fog menni. A szigorú KÖJÁL előírások, az előkészítő, az ilyen-olyan mosogató nagyon sokba került volna. En ezt abból a 10 000,— forintból, amit kaptam, nem tudtam biztosítani. És akkor áttertem ott először a lángossütésre...

Friss, meleg reggeli,
forint ötvenért

Zsuzsika, a kislányom segítette. Ő szakította, én pedig sütöttem a tészta. A nyár végén

összepakoltunk és visszajöttünk Pécsre. Ekkor elmentem a tanácsra és kértem, hogy a kifóziós iparendélyemet frják át lángossütőre.

— Tehát Ön a Balatonon rájött, hogy a lángos egy jó üzlet, és ezt kellene csinálni Pécsen is?

Igen. Nem kell akkora befektetés. Kaptam is engedélyt, amelynek értelmében süthetem a lángost, ha az előírásoknak megfelelő pavilonnal rendelkezem. Ez hamarosan el is készült, és az ipar, valamint a KÖJÁL-engedély birtokában elkezdtem dolgozni a pécsi piacon. Körülbelül 1 hónap alatt kiderült, hogy ez egy borzasztóan jó üzlet. Reggel fél négykor kezdjük, de akkor már hosszú sor várt bennünket. Abban az időben a buszjáratok innen, a piactérről szállították a munkába indulókat. Őrültek az emberek, hogy hajnalban forint ötvenért csodálatos, friss meleg lángost kaptak.

Négy hét múlva kaptunk egy felszólítást a tanácstól, hogy nem dolgozhatunk tovább...

Kártevő kapitalistákra
pedig nincs szükség!

Mivel meg volt az iparom, a felszólításnak nem tettem eleget. Ekkor a tanácstól kijött 4 ember, hogy lepecsételik az üzletet és nem engednek tovább dolgozni.

— Ezt mivel indokolták?

Azzal, hogy erre a ténykedésre nincs szükség. Közben a dolgozók, akik a munkából hazafelé tartottak, mind odacsoportosultak a pavilonhoz. Egyszerűen megakadályozták, hogy a tanács lestemplizze az üzletet. Még ilyen nem is tapasztaltam, hogy ennyire kiálljanak egy ember mellett!

Másnap hajnalban újra mentünk dolgozni. Azaz csak akartunk, mert éjnek idején lepecsételték a pavilonunk ajtaját. Persze megint jöttek az emberek és kérdezték, hogy miért nem sütjük a lángost. Akkor én a szép fehér bejáratra nagy betűkkel a következőt írtam. „Azért nem sütjük a lángost, mert a pécsi tanács szerint erre a ténykedésre itt nincs semmi szükség.” Na most aztán teljesen visszavonták az engedélyemet. Be kellett vinnem a tanácsra, ahol közölték, hogy csak akkor folytathatom a lángossütést, ha valamelyik tsszel, vagy szövetkezettel fuzionálok. Nemrég találkoztam azzal az emberrel, aki annak idején engedélyt adott a lángossütésre. Engedje meg, hogy könnyítsek a lelkemen! — mondta. Akkor őt hívták a pártba, és azt kérdezték tőle, hogy képzeled ezt, tovább akarja élesíteni a kapitalizmust?!

A sorból nem lehet kilépni!

Akkor felmentem a minisztériumba. A miniszter úr nagyon kedves volt. Azt kérdezte,

hogy miért akarok én lángost sütni cukrász létemre. Elmesélte, hogy ő állandóan egy bizonyos maszek cukrásznál vásárol Budán, pedig ott nem kevesebb, mint 85 cukrászda üzemel!

— Segített Önnek a miniszter?

Igen. Írt egy levelet a tanács kereskedelmi osztályára, amelynek az volt a tartalma, hogy ne akadályozzák a munkámat, tegyék lehetővé, hogy a piacon dolgozzak. Néhány nap múlva hívatott a tanács kereskedelmi osztályának vezetője. A férjemmel együtt mentünk és vittük azt a papírt is, amit a minisztertől kaptunk. — Mondja Szabóné, milyen rokonságban van maga a miniszterrel? — kérdezte gúnyosan a hivatalnok, de nem segített. Ekkor kapcsolatba léptem egy bizonyos szederkényi szövetkezettel, mert csak így engedtek dolgozni.

— Mivel indokolták ezt?

Mint maszek, nem működhetek.

— Nem volt más maszek akkor?

Nem volt. Nem lehetett kilépni a sorból.

Kérek szépen húszezer forintot!

Nagyon jól mentek a dolgok egyébként. Volt forgalom, gyarapodtunk mi is.

Csak akkor ütött be a krach, amikor a kislányommal elmentünk nyaralni. Pontosabban, amikor visszajöttünk. Megjelent az egyik dolgozó a szederkényiekből, hogy az a megbízatása, hogy kérjen tőlem 20 000 forintot. Ha olyan jól megy, hogy nyaralásra is telik, akkor fizessen!

— Hol voltak nyaralni?

A jugoszláv tengerparton. Persze, nem fizettem, de attól kezdve pokol volt az életünk. Naponta jöttek, mindent mértek, nem engedtek kiszolgálni, nem hagytak élni.

Ezt csak tetézte, hogy egy véletlen baleset következtében leégett a pavilon is. A tanácstól kijött egy dolgozó, azzal, hogyha ezt az összeégett vacakot nem szállítom el 24 órán belül, akkor megbüntetnek rendzavarásért, garázdaságért. A szederkényiek is cserben hagytak. Fogadtam egy asztalost, és újjávarázsoltattam a pavilont. Ismét csak egy szövetkezettel engedtek dolgozni. Az elnök felkéréselt és egy kedvező ajánlatot tett.

— Mennyire volt ez kedvező Önre nézve?

Ók vállalták a rezsiz fizetését, az alkalmazottakat mi fizettük.

— Jó üzlet volt ez Önöknek?

Őrültem, hogy dolgozhatok és valamit kereshetek is.

Szeme bekötve, kezében mérleg...

Minden nap hajnalban kelünk. Fél negydtől délután 3-ig dolgoztunk. Naponta hajmosás, a szag miatt. De azért jól ment. Két év múlva ismét elmentünk nyaralni, szintén Jugoszláviába.

Mit ad Isten, ezektől is megjelent egy idős bácsi és megint csak húszezer forintot kért tőlem, hogy az elnök küldte...

— Magának már volt tapasztalata. A múltkor is pénzt kértek, hasonló körülmények között. Nem járt volna jobban, ha fizet?

Nem. Egyrészt nem is volt nekem húszezer forintom. Elment a nyaralásra. Az igazság az, hogy ment az üzlet, de azért

annyira nem, hogy csak úgy fizessek valakinek. Egy fél pillanatra sem jutott az eszembe. Három gyermekem van, volt hova tenni a pénzt.

Ezután nagyon durván rászálltak. Rettenetes felmondóleveleket írtak a nevemben, mintha én írtam volna. Lezárták a pavilont, nagyon csúnyán bántak velem. Az egyik könyvelőjük el is jött tanúskodni ellenük, annyira felháborítónak találta, amit velem csináltak. Tudniillik a Munkaügyi Bírósághoz fordultam. Azonban ott egy vak fiatalember bírászkodott, és neki az egész garnitúra jó barátja volt. Így engem elutasítottak.

Szép vagy, gyönyörű vagy,
Magyarország!

Mentek az évek, és én még mindig nem dolgozhattam nyugodtan a sajátomban, a saját iparendélyemmel. Nem kértem én senkitől semmi különöset, csak munkalehetőséget. Láttam, hogy itt a joggal semmire sem megyek, ezért levelet írtam Pálffy Józsefnek, a Magyarország főszerkesztőjének. O olyan rendes és becsületes volt, hogy a hétfői napon elküldött levelem szombatmár meg is jelent. A következő hétfőn hívtak a tanács kereskedelmi osztályára. Szinte már messziről nyújtották az iparendélyt azzal, hogy itt van Szabóné, de most már legyen vége a sajtókampánynak!

Igy kaptam meg végre 1971-ben azt, amiért sok éven keresztül küszködtem, megalázkodtam. Teljes volt a boldogság! Pavilont vettem, felszereltem, ragyogóan ment minden 1977-ig.

folytatjuk
Szűcs Imre

Mai magyarok nyilai

Feltámad egy elfeledett sportág?

Hajdanában az eredeti jelentéstartama miatt nem is igen volt sportnak tekinthető, hiszen az alapvető megélhetés érdekében üzetett. Később finomult sporttá, hogy aztán a speciális szerszámú FITA-fjászat elhomályosítsa.

Lelkes kis csapat határozta el feltámasztását, létrehozva a Magyar Terep és Vadász Íjász Egyesületet.

Ez a kis csapat tartotta terepismertető tábort a szentbalázi „Surján Völgye” termelőszövetkezet cserénfai motocross pályája mellett, a zselici lankák közt. A tábor vezetője Szöllősi Antal, az egyesület főtitkára, személyesen mutatta be törekvéseiket:

— Ma már 116 tagja van az Egyesületnek, de szép számmal vannak az érdeklődők is.

1988 márciusában alakultunk Gödöllőn.

A gyors ismertető alatt megtudom, hogy öt szakosztálya működik az egyesületnek, mégpedig a terep-, a lovas-, a számszer-íjász, a vadász- és az íjász-régész szakosztály. Itt, Somogyban, a Surján termelőszövetkezet felkarolásával óhajtják kialakítani a Dunántúli bázisukat. Természetesen ehhez egy működő egyesületre is szükség lesz megyei szinten. Ehhez kiváló partner Kassai Lajos, aki egyben a megyei titkára is az országos egyesületnek.

— Elsődlegesen a terepíjászatot szeretnénk megkedveltetni és meghonosítani Somogyban, ezért is rendezzük itt a most szombaton sorra kerülő versenyünket — mondta a főtitkár.

A most kialakított terepíjász pálya a munka kezdete, jövőre már nemzetközi méretű és színvonalú pályán kívánják lebonyolítani a versenyeket. Ehhez a termelőszövetkezet minden segítséget megad. Biztosítja a pályát, a kijelöléshez a jelzőoszlopokat, hiszen 4-5 kilométer távon kell kiépíteni a 28 darab céltáblát. Ezek távolsága a közlekedő úttól 5 méterrel 60 méterig terjed, s távolság függvényében a céltáblák mérete 15 centimétertől 60 centiméterig változó. Minden céltáblára négy vesszőt kell kilőnie a versenyzőnek, csak a találat a fontos, mert a versenytáv

teljesítése nem megy időre. Ahhoz, hogy csak a tudás számítson, a versenykiírások szerint három kategóriát különböztetnek meg. Első kategória: nincs célzóberendezés és stabilizátor, tehát a legegyszerűbb készségek versenye. Második kategória: engedélyezett a célzóberendezés és a stabilizátor, valamint az összes gyári specialitás, mint például FITA-fjak. Harmadik kategória az úgynevezett csigás íjak, ezeken az ideg egy speciális csigasoron át feszül. Az erőviteli rendszer adja a különbözőségét az íjnak.

Megtudtam, hogy ezidáig két versenyt tartottak ide, mindkettőn szép számmal szerepeltek az íjászat szerelmesei. Osztrák versenyzők is jelezték részvételi szándékukat, sőt, egy fegyverkereskedő díjat is ajánlott fel a győzteseknek.

Hussannak a vesszők, előkerülnek a legkisebbek is. Az utánpótlás is nagy szakértelemmel kezeli az íjat, de a stílust időnként igazítani kell.

Az egész országot képviselő harminc fős tábor lakói megszerették a zselici dombokat, az egyre jobban kultúrálódo környezetet. Célratartás közben már felrélik előttük a jövő képe. Egy olyan bázis, ahol jól megfér egymás mellett a sport, a szabadidő hasznos eltöltése, ugyanúgy, mint a kultúrtörténet felkarolása és a hagyományok ápolása. Terveiket hallgatva, előttem is megjelenik a vágató lovas, midőn íjával az erdő nemes vadjait űzi. Hiába, meleg is van, könnyen lehet délibáb. Reméljük, a somogyi íjászat nem lesz az!

(mészi)

Fotó: Jakab Judit

Főbűnösök kerestetnek és találtak?!

Ki volt a Rákóczi „hadnagya”?

A Somogy Megyei Rendőrfőkapitányság lakossági bejelentések alapján vizsgálatot folytat a Kaposvári Rákóczinál a múltban elkövetett pénzügyi visszaélésekkel kapcsolatban. A volt ügyvezető elnök, Zag József, a volt szakosztályvezető, Varga Gyula mellett kihallgattak több, azóta már Kaposvárról eltávozó játékos is, akik haszonélvezői voltak a működő fekete kasszáknak. Mélyebben és más egyéb részletekről a hónap végén ad tájékoztatást a rendőrség.

*

Hogy az egyik legbalhesebb magyar sportklubnál, a Kaposvári Rákóczinál le akarnak számolni a múlttal, annak egyik ékes bizonyítéka a vezetésben a közelmúltban bekövetkezett totális változás: azok kaptak bizalmat, akik úgy mondtak eddig is a Rákócziért tevékenykedtek és nem abból éltek. A múlttal való leszámolás újabb fontos állomás, hogy fény derüljön a tisztátalanságok és a törvénytelen elkövetőire, sor kerüljön a fegyelmi felelősségvonnásra. A kiszáradtatott hírek szerint a rendőrség megpróbál mélyre ásni, nem a felszínben maradni, mint az eddigi labdarúgással kapcsolatos vesztegetési ügyekben. Anélkül, hogy mélyebb betekintésünk lenne az ügybe, nagyon valószínűnek látszik; a háttérben a volt korrumpálható Rákóczi-funkcionáriusoknál nagyobb halak úszkálnak a kuszá összevisszaságok kaposvári tengerében. Azokra a pártállam vagy állampárt helyi hatalmasságaira gondolunk, akik utasították az elnököket, igazgatókat a kiskapuk nyitogatására. Hogy ne maradjanak inkognitóban — ezek után eddigi pozíciójukban sem — nemcsak a Rákóczi érdeke. A megfizethető vágyó(?) magyar sporté legalább annyira.

— bégyé —

Kingdom és Aouita vezet

Nagy verseny a Nagydíjon

Végéhez közeledik az IAAF Mobil Grand Prix atlétikai versenysorozat. Már csak két állomás, a brüsszeli Ivo van Damme emlékverseny, pénteken, és a szeptember 1-i monacoi finálé van hátra. Így már több-kevesébe kialakult, hogy kik azok, akik a végső győzelemre esélyesek. A férfi összetett versenyben a több számban is szereplő, a Kölnben nemrégén 3000 méteren világcúscot futó marokkói Said Aouita és a szintén „friss” világcúscstartó amerikai 110 gátas

Roger Kingdom vezet 51 ponttal. Mivel csak a legjobb öt helyezését kapott érték számít, és egy győzelemért 9 pont jár, a helyezésekből maximálisan 45 pontot lehetne összegyűjteni a döntő előtt (ahol dupla pontot adnak). A plusz hat pont a világcúscért jár a két kitűnő atlétának. A női összetettben sem elegendő mindent megnyerni az elsőséghez, mert a román Paula Iván is futott világcúscot, ő négy pont előnnyel várja a folytatást őt, 45—45 pontos vetélytársnője előtt.

1989. augusztus 24.

D Á T U M

5

„A gyerekek kifőzték a hullát...”

Szovjet sajtó-háttér egy parlamenti döntéshez

A szovjet sajtó nyíltabbá válna többek között azzal is együtt járt, hogy a széles országban történt bűnesetek kenőzetlenebbül kerültek, s kerülnek a nyilvánosság elé.

Növekvő számú bűnelkövetés, kegyetlenebb módszerek, a társadalomnak még bűnözéstől érintetlen rétegei ellen megnövekedett fenyegetés, a fiatalok erkölcsi lesüllyedése, szervezett bandák garázdálkodásai... Mindez csupán néhány az azok közül a tényezők közül, amelyek indokoltá tették, hogy augusztus elején a Szovjetunió parlamentje radikális döntéseket hozott az elhárított bűnözés mielőbbi letörésére. A dokumentumot maga Gorbacsov államfő terjesztette elő. A parlament megbízást adott a belügyminiszternek rendkívüli intézkedések kidolgozására. Döntést hoztak arról, hogy szükség esetén — amennyiben tömeges ellenszégülés tapasztalható — növelni kell a belügyi csapatok létszámát. Felmerült az is, hogy a rendőrgyilkosságért halálbüntetés jár.

Ha a szovjet lapok és tömegkommunikációs eszközök közleményeinek, műsorainak fényében vesszük szemügyre ezt a döntést, meggyőződhetünk feltétlenül indokoltaságáról. Könnyű olyan felismerésre jutni is, hogy a legfontosabb feladat az ifjúság megmentése, kivonása a bűnöző életfelfogás hatása alól.

A Komszomolszkaja Pravda még tavaly írt egy esetéről: iskolás gyerekek elloptak egy hullát a proszektúrától, fejét kifőzték, majd a koponya „társaságában”, amelyre így tettek szert, lefényképezték egymást. Minden kommentár nélkül jelzi ez, hogy a felnőtt társadalom ellenőrző feladatának elhanyagolása ad alkalmat a deviáns útra téréshez. Ám az ilyen — végül is ritka, s ezért szenzációs — eseten kívül komolyabb veszély van abban, hogy az ország keleti körzeteiből gyakran érkeztek fiatalok Moszkvába, ott rossz, lakatlan házakban bűnöző-bandákba tömörültek, s nyílt utcán... vetőztettek. A korosztályhoz tartozó fiatal moszkvait csoportosan körülvették és felszólították, húzza le, adja át divatos ruhadarabjait. Ezt aztán a banda elosztja egymás közt, vagy eladja, hogy a megélhetéshez pénzre tegyen szert.

Felháborítón érdekes a kazanyi bűnöző-bandák „ideológiája”. A testkultúra művelői a társadalomban sajátos utat kerestek maguknak. Életmódjuk nem úgy veszélyes, hogy egyéni vagy csapatos apróbb tolvajlásokat követnének el. Szigorúan alávetik magukat a „geng” törvényeinek, nem jellemző, hogy italoznának, kábítószerreznének, nem is nagyon dohányoznak, ellenben ezt mondják: tisztességes munkával lakáshoz, gépkocsinhoz, nyaralóhoz, divatos holmikhoz jutni nem lehet, valósítsuk meg tehát

a javak „társadalmi újraelosztását”. Mégpedig úgy, hogy iskolában, kerületben, a jobban kereső szülők gyerekei rendszeresen „adót” fizetnek. S ha nem? A következmény halál is lehet. Ezek a szovjet „übermenchek” nagy összegeket halmoznak fel, természetesen az óhajtott lakásra, gépkocsira... nem annyira ők, mint a bandák — rendszerint titokban maradó felnőtt — dörzsölt „gengfőnökei” tesznek szert. A testkultusz, a banda összetartó ereje kiélési forma, megvalósulási lehetőség, védelem is. A személyiség szabad akaratának intézményes korlátozása. Hiszen aki „nem lép be”, az is büntetendő ellenfelek közé tartozik. A bandák gyakran igen kegyetlen harcokat vívtak egymással, újra meg újra tisztázandó „az adószedő területek” határait. A verekedés eszközei motorlanc, vaspálca... Az, hogy bizonyos bűnözők jelvényei közt az ősi keresztény svasztika (keresztény napszimbólum, életjelkép) a Hitler által primitív blöffel horogkeresztté változtatott formájában szerepel, csak betetőzi az így alkotható képet.

Szovjet újságírók hangsúlyozzák: a társadalom abban a naív hitben ítéli, hogy emberséges módszerekkel még mindig lehetne változtatni, ám ez nem más, mint kibúvás a felelősség alól, a kérdés igazi súlyának kendőzése. Határozott fellépésre van szükség. Meg kell menteni az ifjúságot.

A legfőbb baj talán az, hogy maffiaszerű bűnszövetkezetek hatása alá kerülve egyszerű s mindenkorra elveszítik a lehetőséget, hogy letérjenek a bűnözés útjáról. Hiszen az, ami először csak jó hecc volt — ráadásul, a bandák anonimitást biztosító védelmében —, később éppen az így létrejött „kötés” folytán, a banda zsarolása miatt, nehezen vagy egyáltalán nem visszafordítható folyamat lenne. Az egyén foglyává válna a szennyes, mocskos életvitelnek.

A veszély igazi jelentőségét jelzi, hogy azok a maffiak, amelyek így az ifjúság után is kinyújtják karmaikat, már újságírók meggyilkolásától sem riadnak vissza. Vlagyimir Glotov huszonhat éves újságíró, aki a maffia-tevékenységgel foglalkozott, így hallgattatták el örökre. A holttestet a felismerhetetlenség eltorzították. Ez — akár egy névjegy. Maffia cselekedete. Ha egyéni bérnyílkos útján is... Fenyegetéseket a bátor hangú újságírók nem kis számban kapnak ismeretlen telefonálókától. Erről a Lityeratur-naja Gazeta, irodalmi lap írt nemrég.

S ha a bűnöző szervezetek már a rend egyenruhás képviselőjét, a rendőrt is meg merik támadni, többé nincs helye állszen-tumánus elképzeléseknek.

Átfogó, erőteljes intézkedésre van szükség.

E. S.

A barguzini Petőfit is túlszárnyaló, újabb titokzatos sírfeltárás!

BLÖDLI

Megtalálták a Törvény-teremtő Murphy mindaddig lappangó holttestét a MEGAKOL-kutatócsoport tagjai — mint a MEGAKOL hírügynökség jelenti MEGALOMÁNO-MEGAKOLIA fővárosából, a szarkofágó-páncélszekrényeiről nevezetes Ollan-Údéből. A tetemet a halottlétők híradásaiból ismert módon, talárba csavartan pillantották meg a szenvedélyes kutatók, és annak ráncaiba rejtetten valóban ott lapult a táncoló asztal által megüzent kis írás: V.I: Murphy híres politikai végrendelete, a „Kis Közlekedési Pragmatica”, melynek fellelész korszakos, feszült várakozás előzte meg. Akadnak akik csalódtak, mert a munkácskában az ögörgő bölcselő, Zenon mozgás apóriáinak és Herakleiton „lehet-e kétszer ugyanabba a folyóba lépni” kezdetű vívódásainak örökbecsű megoldását várták.

Népünk azonban fitymálja az ilyen örök fitymálók fitymálkodásait. Mert igenis beláthatatlan jelentősége van a két aforisztikus új törvénynek, az eddigi törvények méltó megkoronázására alkalmas, fellelt, időtlen igazságnak, hisz népeink mindkét nagy kaszójának — az ürvezetőnek és a tömegközlekedőknek — a nirvána nyugalmát ígéri, ha mélyen elméjükbe vésik és türellemmel érvényesülni hagyják a passzusok igazságát.

A tömegközlekedők rendjére testláb Murphy az alábbi igazságot: „Te, türelmetlen és szándékos szerint egyben takarékos buszváró, tudd meg, hogy nem koboldok haotázókedvű szeszélye az, hogy amikor nyugtalan sóvárgásban végül is cigarettára gyújtasz a megállóban, úgy abban a pillanatban felűnik a kanyarban a régen várt jármű, egyként arcul ütve spórolós érneid, és sejtjeid nikotinvágyát, szóval nem ördögfiókkák csínytevése ez, hanem szigorú természetörvény; tudd meg, hát a titkot: a dohányfüst mozgátja a tömegközlekedést.”

Az ürvezetők kaszija számára pedig egy nekik való rövid, eligazító igazságot tartalmazott a bűjdös sírbolt talárbarázdájára, imlgyen: „Tudd meg, barátom, oly mündegy, hogy melyik sávba sorolsz be a benzinkútnál, úgyis a másik halad gyorsabban.”

Hát ennyi. S most megértem a Benned kélt döbbsent csöndet, Nyájas Hírvevő! Emlékek kavarnak Benned, az igazi egzisztenciális rádöbbenések fausti örvényei. Érzed, hogy jaj, Rád is igaz volt a rezsimünket nemző német bölcselők szava: Te is teted, de nem tudtad. Ma már — hála a MEGAKOL kutakodásának — pergamenszerűen átűző Számódra ügyfelől a Mozgás, másfelől a Mozoghatás időtlen aranyzsabállya.

S még vannak bitang kétkedők, akik azt kajánkodják mocsaras képzeletükben, hogy valamely MEGAKOL-legény csempészte egy ismeretlen csontváz foszladozó leplének barázdájába — az igazság-testamentum papírlapjaként — saját magánkutakodása blödljeit.

(Kolozsi)

Köszöntjük

BERTALAN
és TAKSONY

nevű kedves olvasóinkat.

Bertalan az arámeus-görög Bartholomaios név latinus Bartholomeus formájának rövidüléséből származik. Jelentése: prolemaiosz (vagy arémeus nyelven: Tolmai) fia.

Taksony, török eredetű régi magyar személynévből származik. Legismertebb viselője Árpád fejedelem unokája. Jelentése: jóllakott, elégedett, mások szerint: elad, kegyetlen, féktelen, szilaj.

A Nap két: 5.52 órákor
nyugszik: 19.42 órákor

A Hold két: 23.09 órákor
nyugszik: 15.25 órákor

Szombaton lesz a menekültek találkozója

Tegnap számunkban sajnálatos elírással jelent meg a hír, amely helyesen így szól:

A Tolna megyében letelepedett, Romániából menekültek második találkozója kerül sor augusztus 26-án, szombaton délelőtt tíz órákor a szekszárdi megyei művelődési központban.

Kiliti kilátások

A Bajcsy-Zsilinszky BT

Környezetvédő Csoportjának nyilatkozata

Egyetértőleg vettük tudomásul a kormánytól azt, a környezetünk és a jövő iránti felelőssége tudatában hozott döntését, amellyel a nagymarosi munkálatokat időlegesen felfüggesztette. Részt vettünk a magyar-csehszlovák tárgyalások vitáiban is, és örömmel értesültünk a kormányfők tárgyalagos megegyezéséről a dunakiliti építkezések ideiglenes leállításáról és felülvizsgálatáról, annál is inkább, mert a dunakiliti tározó tervezését és a tervek szerinti kivitelezését nem tartjuk kellően megalapozottnak.

Nemrég a tárgyalások és szakértői véleményegyeztetések közeli folytatásáról is értesültünk. Ezért állunk értetlenül a csehszlovák kormány zsarolásszerű jegyzéke előtt, amelyben felszólít a munkák hala-

déktan folytatására és kártérítést helyez kilátásba. Ráadásul a vízlépcső ügyéből politikai kérdést csinált, hiszen közvetlenül az MSZMP vezetésének 1968-as katonai beavatkozást megkérdőjelező állásfoglalása után adták át, mintegy arra való válaszként.

Megnyugtató, hogy Udvari László kormánybiztos a „168 órá”-ban kinyilvánította: a magyar kormány nem tesz visszafordíthatatlan lépést. A fentiek alapján teljes támogatásunkról biztosítva a kormányt fölhívjuk, hogy ragaszkodjék a tározó föltöltésének, a Duna átvezetésének elhalasztásához. Egyúttal kifejezzük azon reményünket, hogy a csehszlovák fél e lépése ellenére folytatódna a megkezdett érdemi megbeszélések a korábbi tárgyalagos, barátságos hangnemben.

Halálos balesetek

Baja külterületén Balogh Ferenc 42 éves helybeli árudavezető személygépkocsijával kisorsodott, egy villanyoszlopnak ütközött és felborult. Balogh Ferenc a helyszínen, utasa, Sámoly Ferencné 46 éves helybeli segédmunkás a kórházba szállítás közben meghalt. A vizsgálat eddigi adatai szerint Balogh Ferenc nem az útvizsnyoknak megfelelő sebességgel közlekedett.

Fűzfő külterületén Gyenes Elek Nándor 59 éves rokkantnyugdíjas, balatonfűzfői lakos

előzés közben előbb egy vele párhuzamosan közlekedő tehérgépkocsinak, majd egy vele szemben közlekedő személygépkocsinak ütközött.

Gyenes Elek Nándor utasa, Gyenes Elekné 56 éves nyugdíjas, balatonfűzfői lakos a helyszínen meghalt, Gyenes Elek Nándor és a másik személygépkocsi egy utasa könnyű, egy pedig súlyos sérülést szenvedett. A vizsgálat eddigi adatai szerint Gyenes Elek Nándor megsértette az előzés szabályait.

MOZIMŰSOROK

csütörtöktől vasárnapig

Kaposvár, Vörös Csillag: A magányos ügynök (17) 27-én 15 órákor is. Szabad Ifjúság: San Franciscói zsarú (20), Mozimúzeum: Zsoldoskaton (17.30, 19.30), Kamaramozi: Kabaré (17.45), Szamárköhögés (szombat, vasárnap 17.45), Szekszárd, Panoráma: A légy (18, 20), Pécs, Park kertmozi: Engedély gyilkosságra (20.30) Park: A kétélű ember (13.30), A légy (16.30, 18.30), Kossuth mozi: Schimansky kelepében (10, 12), Engedély gyilkosságra (14, 16), A légy (18, 20), Kossuth klubmozi Szamárköhögés (17.30, 19.30), Petőfi: Kis Muck története (13.30) Engedély gyilkosságra (15.30, 17.30, 19.30)

Balaton,

csütörtök — péntek

Siófok, teremmozi: Szuperhekusok (17.30), Kertmozi: A rémület éjszakája (21), Balatonboglár: Bűnvadások (20, 22), Balatonföldvár, fedett kertmozi: Cocktail (20), Ikek (22), Balatonlelle, fedett kertmozi: A kém, aki szeretett engem (21), Figyelem (23), Balatonfenyves, fedett kertmozi: Gyilkos optika (21, 23), Balatonmária: Kemény fickók (19.30), Balatonszárszó, fedett kertmozi: Vérteli hajsza (21, 23), Balatonszemes, fedett kertmozi: Robotzsarú (21, 23), Fonyód, kertmozi: Magányos zsarú (21, 23), Cserénfa, autós mozi: Vasmadarak (21)

Briós, túró, pizzapor

Ételek élete

Újabb élelmiszerek fogyaszthatósági határidejét, illetve minőségmegőrzésének az időtartamát állapította meg a gyártó kérésére a mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter, a kereskedelmi, valamint a szociális és egészségügyi miniszterrel egyetértésben.

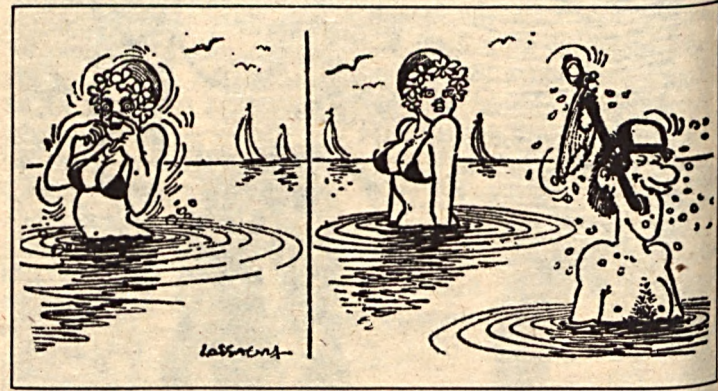
Az új termékek között van a Heves és Vidéke Áfész Tarentella elnevezésű sós keksz, amelyet fél kilogrammos csomagolásban hozhatnak forgalomba a gyártástól számított 90 napig. Ujdonságnak számít a Heves Megyei Sütőipari Vállalat konyhakész kenyere, svájci kiflije, úgynevezett csavart briós, illetve tejes zsemleje; mindegyik 5 hónapig őrzi meg minőségét, ha mínusz 18 Celsius fokon tárolják.

Kukoricadarával készült az abonyi Új Világ Tsz ízesített tejbegríze, amely 90 napig tartó el. A Baranya Megyei Tej-

ipari Vállalat legújabb terméke, a félzsíros tehéntúró 0 és plusz 10 Celsius fok között tárolva legalább 3, de legfeljebb 5 napig fogyasztható az engedélyokirat szerint. Egy budapesti Pizzeria Kft pizzaporral jelentkezett, terméke 5 hónapig őrzi meg biztonságát a minőségét.

Néhány új hűskészítmény szavatossági idejét ugyancsak meghatározták. A békéscsabai székhelyű Csabai Hűskereskedelmi Vállalat sertésbélbe töltött csabai burgonyás kolbásza június 1-je és szeptember 30-a között 14 napig, október 4-e és március 31-e között 21 napig őrzi meg biztonságát a minőségét. Az Orosházi Baromfifeldolgozó Vállalat baromfifallosza és csirkemájosa 0 és plusz 5 fok közötti hőmérsékleten tárolva 21, illetve 16 napos fogyaszthatósági határidőt kapott.

Egyéb balatoni program...

6

D Á T U M

1989. augusztus 24.

Reklám két variációra

fotó: kapfinger

Rádió, televízió

KOSSUTH RÁDIÓ

8.20: A Szabó család. 9.00—11.00: Napközben. 11.00: Peres, poros iratok. 11.10: Labirintus. 11.25: A Magyar Néphadsereg Művészegyüttesének énekkara Bartók kórusokat énekel. 11.34: Az oroszlanos kert. 12.45: Válaszolunk hallgatóinknak. 13.00: Klasszikusok délidőben. 14.10: Utónállók. Tóth Endre elbeszélését felolvassa az író. 14.25: Zenei Tükör. 15.00: Szórol szóra. 16.10: Szívesen hallgattuk. Legenda a nyúl-papirkásról. 17.00: A belpolitikai rovat műsora. 17.25: Ipargazdák. 17.30: Beszélgetésünk zenéről. 17.57: Kritikusok fóruma. 18.12: Hol volt, hol nem volt... 19.15: Lottósorsolás! 19.23: Alvilág. Dokumentumműsor. 20.33: Örökzöld dallamok. 21.20: Azok a 30-as évek... 21.45: „Hajszálgyökerek” Tevan Andor, a könyvművész. 22.00: Hírvilág. 22.30: András Béla feld.: Molnár Anna — népbálla. 22.48: Az állam én vagyok? ... s ez mennyibe kerül nekem? 22.58: A Rádió lemezalbuma.

PETŐFI RÁDIÓ

8.05: Kölyökrádió. 8.45: Táborélet. 9.05: Operettkedvelőknek. 10.00: Rivaldafényben. 11.05: Világújság. 11.10: Térkép és útravaló. 11.30: Balatonrádió. 12.10: Népzenei hangarchívum 13.05: Ide nekem a rádiót! 13.43: Próza MK. 14.00: Lelátó. Sportmagazin. 14.30: Szórakoztató antikvárium. 15.05: Nosztalgiahullám. 15.45: Törvénykönyv. 16.00: Heavy metal magazin. 17.05: Nyáridő. 17.30: Gordiusz. 18.30: Pop-regiszter. 19.05: Tudósítás a kajakenu, a kötöttfogású birkózó és a kettesfogat-hajtó világbajnokságról. 19.15: Jut eszünkbe... 19.40: A Poptarisznya dalaiból. 20.20: Egy hajóban. Verebes István útjárása: Farkas Bertalan. 21.05: Hét szűk évtized. 21.24: Török Adám és a Mini együttes játszik. 21.50: Zenei műsört kérünk! 22.05: A Kattogó kabaré különkiadása. 23.15: „Rock-mobil”. A Rózsaszín

Bombázók együttes hangversenye. 23.50: Zenés játékokból.

BARTÓK RÁDIÓ

9.08: A kamarazene kedvelőinek. 10.12: Pillanatkép. 10.17: Otto Klemperer vezényel. 11.10: Magyarán szólva. 11.25: A szerelem erejével. 11.30: Maria Cortez David (ének) hangversenye. 12.06: Zenei kar muzsika. 13.05: Pophullám. 14.02: A Belgrádi Rádió és Televízió szimfonikus zenekarának hangversenye a belgrádi Kolozs Egyetemen. 15.30: Verdi: Otello. Négyfelvonásos opera. 17.50: Fúvóegyüttesek műhelyében. 18.30: A Magyar Rádió román nyelvű nemzetiségi műsora. 19.05: Zenei kar muzsika. 21.25: Egy pálya vonzásában... Zala József rejtélykészítő. 21.45: Opera-művészlemez. 22.34: Napjaink zenéje.

TV1

9.00: Képűjság. 9.05: Tévétorna nyugdíjasoknak. 9.10: Az emberi test. Angol rövidfilmsorozat. 9.35: Tollbamondás. Francia tévéfilmsorozat. 10.30: Mozgató. 10.35: Képűjság. 17.25: Hírek. 17.30: Pannon Krónika. 17.40: Hírek szerbhorvát nyelven. 17.45: Műsorajánlat. 17.50: A nevünk: Zengő együttes. 17.55: Négy nap tévéműsora. 18.00: Bébi és társai. Angol ismeretterjesztő rövidfilmsorozat. 18.25: A tankokat hazaviszik ugye? Dokumentumfilm. 18.55: Műsorajánlat. 19.00: Reklám. 19.05: Ésti mese. 19.15: Lottósorsolás. 19.20: Reklám. 19.25: Közlemények. Műsorajánlat. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: Szomszédok. Teleregény. 20.35: Reklám. 20.40: Hírhatár. 21.25: Verdi: Attila. Opera három felvonásban. 23.10: Híradó 3.

TV2

17.25: Képűjság. 17.35: TV2. 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek! 19.00: Lengyel utak. Rajzfilmsorozat. 20.30. TV2. 20.40: A Rockhajón: a Mini együttes. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 21.30: Folyton folyvást folytassa!

Angol filmsorozat. 21.55: TV2. 22.00: Mit akarsz Johnny? Ausztrál tévéfilm. kb. 23.30: TV2. Napzárta.

SKY CHANNEL

6.30: Üzleti hírek. 7.00: DJ Kat Show. 9.30: Panel Pot Pourri. 11.00: Sullivanék. Filmsorozat. 11.30: Sky-krónika. 12.30: Gondfórum. 13.00: Egy másik világ. Amerikai filmsorozat. 13.55: A Skytext oldalai. 14.50: Változó világ. Filmsorozat. 15.45: Szeretni. Filmsorozat. 16.15: The Lucy Show. Vígjátéksorozat. 16.45: Sylvanians. Rajzfilmsorozat. 17.00: Visszaszámlálás. 18.00: Eurosport.

SUPER CHANNEL

7.00: Hírek. 7.05: Időjárás. 7.09: Üzleti hírek. 7.30: Hírek, időjárás. 7.39: Üzleti hírek. 8.00: Időjárás. 8.02: Egyveleg. 14.30: Brit ötvenes slágerlista. 15.30: Tracking. 16.30: Forró drót. 18.30: Nino Firetto zenés műsora. 19.30: Allo. Vígjátéksorozat. 20.00: Földrablók. Amerikai westernfilm. 21.50: Világhíradó. 22.00: A Lónak hívtó férfi győzelmei. 0.00: Hírek, időjárás. Egyveleg.

TV5

16.05: Híres hegymászások. 17.20: Visszhangok. 17.50: Jazz In. 18.05: Hírek, időjárás. 18.10: Pihenődő. 18.30: Szármaló képzelt. 19.00: Számok és betűk. 19.30: Horgász-vadász magazin. 20.00: Filmklub. Ha ez örömet okozhat önnek. Francia film. 21.30: Csillag papíros. 22.00: Tv-híradó. 22.30: Időjárás. 22.35: Hírszámok. 23.45: Különkiadás. 1.00: Műsorajánlat.

SAT1

6.00: Jó reggelt a SAT1-gyel! 9.00: Hírek, időjárás. 9.05: Tévét. 9.30: Műsorajánlat. 9.35: Niklaas, a flandriai fiú. Rajzfilmsorozat. 10.00: Hírek, időjárás. 10.05: Közkórház. 10.50: Egységvédő ötletek. 11.00: Hírek, időjárás. 11.05: Ne emeld meg a hidat,

vidd lejjebb a folyót! Amerikai filmvígjáték. 13.00: Tévébörze. 14.00: Horoszkóp, műsorajánlat. 14.05: A vörös hajú Anne. Rajzfilmsorozat. 14.30: Papírhold. Ifjúsági sorozat. 14.55: Az aranylövés. 15.05: Közkórház. 15.50: Ötletek konyhatündéreknek. 16.00: Tévébolt. 16.25: Az aranylövés. 16.35: Bonanza. Westernsorozat. 17.25: Ötletek autósoknak. 17.35: Hírek, időjárás. 17.45: Műsorajánlat. 17.50: Thika lángoló fája. Angol kalandfilmsorozat. 18.45: Híradó. 19.00: Szerencsekerek. 19.30: Törvényszék. Az orvos tudor. Amerikai filmsorozat. 20.25: Időjárás. 20.30: Cagney és Lacey. Krimisorozat. 21.25: Hírek. 21.30: Vidéki-ek New Yorkban. Amerikai filmvígjáték. 23.15: Hírek, sport, időjárás. 23.25: Topics. 23.55: A profi. Krimisorozat. 0.45: Műsorajánlat.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ

1. műsor: 8.10: Műsorismertetés. 8.15: Hírek. 8.20: Tv-naptár. 8.30: Gyermekműsor. 9.00: Nyári program. 14.55: Budvától Petrováig a tengeren. 15.25: Műsorismertetés. 15.40: Rádásprogram. Éjszakai műsor ism. 16.30: Magyar híradó. 17.40: Műsorismertetés. 17.45: Hírek. 17.55: Tv-naptár. 18.05: Számok és betűk. 18.25: Guldenbergék. Filmsorozat. 19.10: Időjárás. 19.13: Hírek külföldi turisták számára. 19.18: Rajzfilm. 19.30: Tv-napló I. 19.53: A mai sport. 20.00: Politikai magazin. 21.05: Városnézőben. Szórakoztató műsor. 22.05: Tv-napló II. 22.30: Hírek külföldi turisták számára. 22.35: Rádásprogram. Éjszakai műsor. 0.35: Hírek. 0.40: Műsorajánlat.

2. műsor: 19.30: Tv-napló. 20.00: Szórakoztató műsor. 20.45: Hírek. 20.50: A lélek zsarnokai. 21.20: Művészeti est. 22.50: Műsorajánlat.

A Sky Channel, a Super Channel, a TV5 és a SAT1 műsorát részletesen közli a Telehold.

Vencel téri szemetes

fotó: —ka—

Megszűnik a kánikula

Időnként erősen megnövekszik a felhőzet. Eleinte többfelé, napközben főként délen és keleten alakul ki zápor, zivatar. Néhol felhőszakadás is előfordulhat. Az északnyugati, északi szél gyakran megélel, helyenként erős lesz. A legmagasabb nappali hőmérséklet általában 25 fok körül alakul.

„Munkahely kell, nem segély!”

Az uránbányászok forgatókönyve

Nem alamizsnát kérnek, hanem az értelmes és hasznos munkavégzést lehetővé tevő munkahelyeket a pécsi uránbányászok. Mint ismeretes, nagy port vert fel az — akkor még — új ipari miniszter, Horváth Ferenc április végi nyilatkozata, mely szerint 1992-ig be kell zárni a Mecseki Érbányászati Vállalatot, mivel termelése 2—2,5 milliárddal „könnyíti meg” évente az államkasszát.

Pécsen nem hagyták annyiban a dolgot, lázas számolgotásba kezdtek, s kisütötték, hogy ha mindent, de mindent(!) beleszámítanak, igenis tovább működtethető az uránbánya. A komplex megítéléshez tartozik ugyanis, hogy ha most — a jelszavaknak engedelmessé — minden veszteséges üzemet kritikátlanul bezárunk, ezzel lehet, hogy még nagyobb bajt hozunk az országra. A hirtelen megnövekvő munkanélküliség — és munkanélküli segélyek — a társadalmi feszültségek és az ezek megszüntetésére teendő intézkedések ugyanis többet kerülnének, mintha — és ez a MÉV bányászainak javaslata — egy átmeneti időszakot kibeküszítve, csökkentett termelés mellett ugyan, de tovább működhetne a bánya. Ezzel párhuzamosan elindulhatna (sőt, már el is indult) egy ésszerű szerkezetváltás és — ami ugyancsak nem lényegtelen — nem ártana

már liberalizálni az uránkereskedelmet sem...

Az uránbányászok országára szóló demonstrációra készülnek augusztus 30-án Pécsen, a városi sportcsarnok mellett. Itt elmondják követeléseiket, s „vendégeiknek” is szót adnak a délután fél ötkor kezdődő nagygyűlésen. Így felszólal majd (egyelőre programtervezetről van szó, ami néhány ponton változhat) a Mecseki Szénbányáktól Bischof Antal, vagy Kovács Mózes — a környéken közismert és keménységükről ismert — szakszervezeti vezetők, Piti Zoltán, Baranya tanácselnöke, Salkhammer Antal, a BDSZ főtűtkárhelyettese, Nagy Sándor, a SZOT főtűtkára és — vélhetően — Horváth Ferenc ipari miniszter is.

A nagygyűlés végén a bányászok nevében Gyulai Sándor, a MÉV vállalati szakszervezeti bizottságának tűtkára összegzi az elhangzottakat.

Augusztus utolsó előtti napján nem csak a bányásztszakszervezet figyel Pécsre. Hiszen bizonyos vonatkozásban vizsgálják a kormány is, és senki számára nem lehet közömbös, hogy ez a testület hogyan birkózik meg — ha megbirkózik — egy gazdaságilag többszörösen hátrányos helyzetű térség problémáival. Hiszen holnap már máshol lesz dolga...

—Lékó—

Holnapi számunkból megtudhatják,

hol érdemes saját papírt használni síelőállásban

A szokás hatalma, avagy a hatalom szokása?

Olvasom a szokvány protokoll hírt: magyar MSZMP és állami vezetőink táviratot küldtek Ceausescu elnök-pártfőtűtkárnak Románia nemzeti ünnepe alkalmából. Ha többet nem is, annyit tudok, az ilyesmit nem úgy viszi ki a posta éjnek évadján, hogy becsönget a Conducator lakására, s megkérdi: itthon vannak-e, mivel táviratot hozott. Az üdvözlét tehát nyilvánvalóan formális.

Más értelemben viszont korántsem lenne az. Ha például, mondjuk, nem Ceausescunak küldenék, hanem a romániai népeknek. Mert igaz ugyan, hogy számukra ama nevezetes augusztus 23-ától sok minden megváltozott, de végtére is sokat jelentett az egykori király kiugrási kísérletének kezdete. Király — ha kinevezve nincs is — ma is él odaát, de más nevezetességei vannak. Az egykori Hohenzollern uralkodóval ellentétben ő román, s nem a ki-, hanem a nagy ugrás híve. Lehet azonban, hogy mindezt a sötétben végzi...

—ős

Majdnem katasztrófa

Kohl kancellár szerencsés kimenetelű baleset részese volt kedden este Nyugat-Berlinben. Egy madár felszállni akaró repülőgépe hajtóművébe került, és a Bonnba induló gép motorját tönkretette. Ha csupán néhány száz méterrel később tör-

ténik a baleset, Kohlt a legnagyobb veszély fenyegette volna.

Így azonban mindössze annyi kényelmetlensége származott, hogy a menetrendszerű járással kellett visszatérnie az NSZK fővárosába.

Prága tüsszög a FIDESZ-virágokra

A csehszlovák sajtó a politikai jóízű határait súroló stílusban támadta szerdán a prágai Vencel téri tüntetésen részt vevő FIDESZ-tagokat és magát a magyar ellenzéki ifjúsági szervezetet. A Rudé Právo és a pozsonyi Pravda volt budapesti tudósítója, Gejza Vilcek a pozsonyi Pravda szerdai számában megjelentetett jegyzetében „fiatal bikaborjaknak” titulálta a FIDESZ aktivistáit, akik megfogalmazása szerint nem sokat tanultak a politikai gyakorlatból, azt azonban már jól elsajátították, hogyha vöröst színt látnak a politikai arénában, azonnal támadni kell. „Hát ezek voltak itt nálunk hétfőn a Vencel téren, állítólag nem tankokkal, hanem virágokkal jöttek. Ezek a virágok azonban nem illatoznak, inkább büzlének, még ha exportálták is azokat”. — jegyzete meg a volt tudósító.

Gejza Vilcek egyébként bírálva Václav Havel hétfői szereplését a magyar Televízió Panoráma műsorában, nem kevesebbet állított, mint azt, hogy a Charta vezető személyiségének politikai ideáljából nyújtott izelítőt a FIDESZ tagjainak szereplése a prágai Vencel téren.

A csehszlovák sajtóban egyébként az immár bevett

gyakorlat szerint megjelent az első olvasói levél is, amely szintén a FIDESZ-t vette célba. A Rudé Právo és a pozsonyi Új Szó egyidőben jelentette meg szerdán a magyar nemzetiségű Hegedűs Sándor prágai mérnök méltatlankodó sorait. A mérnök (aki mint írta, Csehszlovákiában született, magyar nemzetiségű és egy dél-szlovákiai munkás fia) visszautasította, hogy Csehszlovákiának a FIDESZ-éhez hasonló „felhívásokra” volna szüksége. Megismételte a csehszlovákiai átalakítással kapcsolatban a hivatalos beszédekben oly sokszor hallható tömör megállapítást, miszerint „egyszerűen becsületes munkára és jobb eredményekre” van szükség.

A Rudé Právóban és a Pravdában különben a két lap jelenlegi budapesti tudósítója nagy részletességgel ismertette az Esti Hírlapnak azt a cikkét, amely bírálja a FIDESZ részvételét a Vencel téri tüntetésen. A tudósító az írásból azokat a részeket emelte ki, amelyek egyet nem értésüket hangsúlyozzák és kétségbe vonják, hogy a FIDESZ lépése jó szolgálatot tett volna Magyarországnak.

Vencel tér — Népstadion út

Helyszíni tudósítás az ülősztrájkáról

— Foglалjon helyet itt köz-
tünk — invitál „napozómatra-
cára” Lovas Zoltán, a Magyar
Hírlap munkatársa szélesebb
családfájára nézve különben
Tolna megyei, s aki maga is ré-
szese az augusztus 23-án kora
délután kezdődött ülősztrájk-
nak Csehszlovákia magyar
nagykövetsége előtt, a buda-
pesti Népstadion út 22. számú
épületénél. Barna drapérián
nagy, fehér betűk hirdetik: Szol-
idaritás! A járdán mécses, mel-
lette hervatag virág (már reggel
nyolckor árnyékban is kínzó a
hőség). Színes krétarajzok:
„Szabadságot Csehszlovákia

politikai foglyainak, engedjék
tek haza fiainkat!”, és hason-
lók.

— E demonstráció nem kö-
tődik pártokhoz, szervezetek-
hez. Kifejezetten emberjogi
küldetése van — fejtegeti Lo-
vas Zoltán. Állampolgári dön-
tés kérdése, hogy ki üli le Bu-
dapestben azt az időt, amit a
csehszlovák, illetve magyar ha-
zafiakra ki fognak róni.

— Szemmel láthatóan még
nincsenek felszerelve. Ki
vannak téve az időjárásnak a
28—30 C°-nak ugyanúgy, mint
a meteorológia által belgért
heves felhőszakadásnak.

— Huszonkettedikén köz-
vetlenül a Vencel térről érke-
zünk, valóban nem volt rá
időnk, hogy nekikészüljünk az
akciónak. Már az autóban elha-
tároztuk, hogy ide jövünk és
addig nem mozdulunk, amíg
odaát nem bocsájtják szabadon
az összes letartóztatottat, köz-
tük a hozzánk legközelebb álló
magyar honfitársakat, Kerényit
és Deutsch Tamást.

— Mi a véleménye az Esti
Hírlap tegnapi, augusztus 21-i
számában megjelent „Politikai
turizmus” című cikkről?

— Mélyen felháborított.
Vajon '68-ban megkérdezték-e
a cseheket, hogy a magyarok
„gépesített kirándulása” ked-
vükre van-e? Ki kérheti szá-
mon főleg ezek után, hogy ho-
vá megyünk, és milyen céllal?
És ki emelheti le és milyen jog-
címen a vonaton utazó magya-
gart? Magyarországi magya-
rokat mi néven nevezendő in-
dokkal vágnak sítire a szom-
szédban?

— Augusztus 23-a és reggel
van. Milyen volt az éjjel?

— Borzalmas. Most alig
maradtunk 20-an, többen dol-
gozni mentek, de figyeljen
hogy villannak az autók fény-
szórói. A kinyúló karok üdvöz-
lésre lendülnek, s jönnek a já-
rókelők is élelemmel, itallal.

Az az üres rekesz tele volt teg-
nap almával. Csak Wachslér
Tamás nem eszik, nem iszik.
Tegnap délután három órától
éhségstrájkba kezdett. Ha nem
bírná, lesz aki a helyébe
lépjen.

— Tehát hosszabb időre
saccolják az itt tartózkodást?

— Számításaink szerint he-
tekre. Ezért is kérjük, aki híret
veszi demonstrációnknak és
szimpatizál céljainkkal, jöjjön
közénk akár ha vidéken lakik
akkor se sajnálja a fáradságot.

Beszélgetésünket a követség
épületének biztosítását ellátó
rendőrök szakítják félbe. Arra
kérjük az ülősztrájkolókat, hü-
zódjanak a járda széle felé, ne
akadályozzák a követség napi
ügyfelfogadását. A demonstrá-
ció résztvevői zokszó nélkül
eleget tesznek az óhajnak.
A harmónia a rend őrivel és a
követség tisztviselőivel egy-
szen tökéletes. Nem is szeret-
nék, ha a helyzet elfajulna.

Pál Zsuzsa

(A prágai hatóságok hét ma-
gyart azóta — 500 korona bünté-
tetés ellenében — szabadon en-
gedtek, de Deutsch Tamást és
Kerényi Györgyöt továbbra is
fogva tartják.)